БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 43 (17.036). • 21 февраль 1978 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин.

«САЛЮТ-6»—«СОЮЗ-27»:

ОДДИЙ УЧИШ КУНЛАРИ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 20 февраль. (ТАСС). «Салют-6» — «Союз-27» орбитал илмий-тадқиқот комплексининг экипажи мўлжалланган тадқиқот ва экспериментлар программасини бажаришда давом этмоқда.

Юрий Романенко билан Георгий Гречконинг иш куни бугун эрталаб соат 8 да бошланди. Космонавтлар эрталабки процедура ва нонуштадан сўнг комплекс бортида профилактика ишларини бажармоқдалар ва илмий аппаратларни текшириб кўрмоқдалар, техникавий ҳужжатлар билан ишламоқдалар. Орбитал комплекс экипажи кун мобайнида ер юзи ва дунё океани акваториясининг айрим районларини визуал кузатмоқда ва суратга олмоқда.

Киши бошқарадиган «Салют-6» — «Союз-27» комплекси параметрлари қуйидагича бўлган орбита бўйлаб учишини давом эттирмоқда:

— Ер юзидан максимал олислиги — 347 километр,

— Ер юзидан минимал олислиги — 332 километр,

— Айланиш даври — 91,1 минут,

— Оғиши — 51,6 градус.

Экипажнинг докладлари ва телеметрик информация маълумотларига кўра, «Салют-6»—«Союз-27» орбитал комплексининг ичидаги системалар нормал ишлаб турибди. Романенко билан Гречко ўртоқлар ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, СССР Мудофаа кенгашининг Раиси, Совет Иттифоқи Маршали Л. И. Брежневни «Ғалаба» ордени билан мукофотлаш тўғрисида

Совет халқи ва унинг Қуролли Кучларининг Улуғ Ватан урушидаги ғалабасига катта ҳисса қўшганлиги, мамлакат мудофаа қудратини мустаҳкамлашдаги ғоят катта хизматлари учун, Совет давлатининг мамлакатни тинч шароитларда ривожлантиришни пухта равишда таъминлаб берган тинчлик ташқи сиёсатини ишлаб чиққанлиги ва изчиллик билан амалга ошириб келаётганлиги учун КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, СССР Мудофаа кенгашининг Раиси, Совет Иттифоқи Маршали Леонид Ильич **Брежнев «Ғалаба»** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. КУЗНЕЦОВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1978 йил 20 февраль.

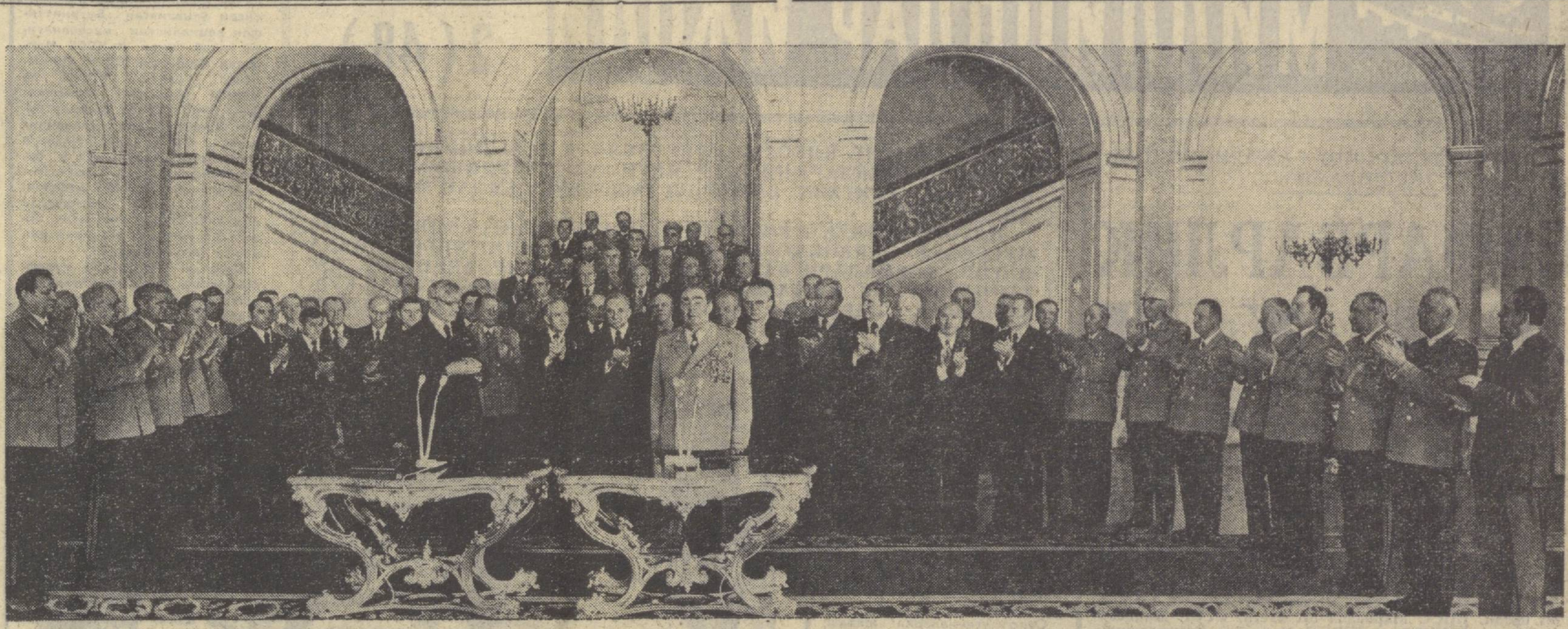

Суратда: мукофотни топшириш пайти.

М. Скурихина фотоси, («Правда»).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВГА „ҒАЛАБА“ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

20 февраль куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, СССР Мудофаа кенгашининг Раиси, Совет Иттифоқи Маршали Л. И. Брежневга тантанали вазиятда «Ғалаба» орденини топшириш маросими бўлди. Ўртоқ Л. И. Брежнев совет халқи ва унинг Қуролли Кучларининг Улуғ Ватан урушидаги ғалабасига катта ҳисса қўшганлиги, мамлакатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашдаги буюк хизматлари учун, Совет давлатининг мамлакатни тинч шароитларда ривожлантиришни пухта равишда таъминлаб берган тинчлик ташқи сиёсатини ишлаб чиққанлиги ва изчиллик билан амалга ошириб келаётганлиги учун шу олий ҳарбий орден билан тақдирланди.

Мукофотни топшириш вақтида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари В. И. Долгих, М. В. Зимянин, Я. П. Рябов, К. В. Русаков, шунингдек СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, СССР Мудофаа министрлиги коллегиясининг аъзолари, таниқли ҳарбий бошлиқлар, уруш ветеранлари, КПСС Марказий Комитетининг, СССР Олий Советининг масъул ходимлари ҳозир бўлдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежневга «Ғалаба» орденини топшириш вақтида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов нутқ сўзлади.

М. А. СУСЛОВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Мен СССР Олий Совети Президиумининг топшириғини бажариб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, СССР Мудофаа кенгашининг Раиси, Совет Иттифоқи Маршали, ўртоғимиз ва дўстимиз Леонид Ильич Брежневга олий ҳарбий мукофот — «Ғалаба» орденини топширишдек шарафли вазифани адо этишга мушарраф бўлдим.

Азиз Леонид Ильич!

Сизнинг совет халқи ва унинг Қуролли Кучларининг Улуғ Ватан урушидаги ғалабасига қўшган катта ҳиссангиз, мамлакат мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашдаги, шунингдек Совет давлатининг мамлакатни тинч шароитларда ривожлантиришни пухта равишда таъминлаб берган ташқи сиёсатини ишлаб чиқиш ва изчиллик билан амалга оширишдаги ғоят катта хизматларингиз шу юксак мукофот билан тақдирланмоқда.

Леонид Ильич, Совет Армияси билан Ҳарбий-Денгиз Флотининг олтмиш йиллиги арафасида Сизнинг олий ҳарбий орден билан мукофотланишингиз ғоят рамзий ва қонуниятли бир ҳолдир. Кўп йиллардан бери Сизнинг таржимаи ҳолингиз Қуролли Кучларнинг шонли тарихи билан узвий боғланиб келмоқда. Сиз жанговар армия сиёсий ходими сифатида Қуролли Кучларнинг сафларида Улуғ Ватан урушининг машаққатли бошланишидан то пировард ғалабасигача бўлган унинг барча оловли сўқмоқларини фронт йўллари бўйлаб босиб ўтдингиз. Сиз тилларда достон бўлган Кичик ердаги қонли олишувларда, Украина ва Кавказ учун, Руминия, Венгрия, Польша, Чехословакияни озод қилиш учун бўлган жангларда қатнашдингиз.

Сиз ҳамиша олдинги сафда, жангчилар орасида бўлиб, букилмас матонат ва жасорат намунасини кўрсатиб, уларни Совет Ватани шон-шуҳрати йўлидаги қаҳрамонона ишларга руҳлантирдингиз.

Леонид Ильич, курашиб қўлга киритилган ғалабанинг нақадар қимматбаҳо эканлигини, тинчликнинг халқимиз ва ер юзидаги барча халқлар учун ғоят юксак қадр-қимматини Сиз яхши биласиз. Халқаро майдонда Совет Иттифоқи қардош социализм мамлакатлари ва бошқа тинчликсевар кучлар билан биргаликда ер куррасида мустаҳкам тинчлик бўлиши учун олиб бораётган шиддатли, муросасиз курашида Сизнинг овозингиз, уруш алангаларидан ўтган инсоннинг овози алоҳида куч билан ва жўшқин янграмоқда.

Шу билан бирга, Леонид Ильич, Сиз КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ва Мудофаа кенгашининг Раиси сифатида социалистик Ватанимизнинг пухта ҳимояси тўғрисида, тинчлик ва мамлакат хавфсизлиги посбонлигида турган Совет Қуролли Кучларини мустаҳкамлаш тўғрисида ҳамиша чинакам ленинча ғамхўрлик қилиб келдингиз ва ҳозир ҳам ғамхўрлик қиляпсиз.

Совет кишиларининг бутун бир авлоди уруш даҳшатлари нима эканлигини билмай ўсиб етишганлиги ҳам партия билан халқнинг буюк ғалабасидир. Азиз Леонид Ильич, бу ғалабага Сиз ғоят катта ҳисса қўшдингиз!

Шу тантанали дамларда биз, Сизнинг ишдаги ўртоқларингиз зўр қувонч ва ифтихор туйғуларига тўлиб турибмиз. Азиз Леонид Ильич, биз Сизни юксак мукофот билан сидқидилдан самий табриклаймиз. Чин кўнгилдан Сизга сиҳат-саломатлик, Коммунистик партия ва Совет давлатининг бахт-саодати йўлидаги, коммунизм тантанаси йўлидаги ғоят қийин, самарали ва тинимсиз фаолиятингизда битмас-туганмас ижодий куч-ғайрат, янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз!

* * *

Ўртоқ М. А. Суслов ҳозир бўлган кишиларнинг узоқ давом этган гулдурос қарсаклари остида олий ҳарбий мукофот — «Ғалаба» орденини ўртоқ Л. И. Брежневга топширди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев жавоб нутқи сўзлади.

Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Дўстлар!

Менинг ҳозирги ҳис-туйғуларимни яхши тушуниб турибсизлар. Бутун урушни энг бошидан то охиригача бошидан кечирган, сўнгра эса урушдан кейинги йилларда Қуролли Кучларимизнинг ҳаёти билан доимо боғлиқ бўлган мендек киши учун «Ғалаба» ордени — ғоят тўлқинлантирувчи, жуда фахрли мукофотдир. Бунинг учун мен партиямиздан, унинг Марказий Комитетидан, СССР Олий Совети Президиумидан астойдил миннатдорман.

Шу мукофотни қабул қилар эканман, аввало жанговар дўстларимни, солдатлар, матрослар, офицерлар, генералларни ўйлаяпман. Бутун урушда ҳамнафас бўлган, биргаликда ғалаба кунигача етиб келган ҳамма кишилар кўз олдимдан бирин-кетин ўтмоқда.

Ғалаба халқимизнинг улуғвор зафари бўлди. 1945 йил 9 май куни кексаю ёш — бутун мамлакат аҳли шодликка тўлиб-тошди. Шунда партиямиз, Совет ҳукумати дарҳол тамом бўлган урушни якунлаши лозим бўлган мустаҳкам тинчлик ўрнатиш вазифасини кун тартибига қўйди.

Бироқ, бениҳоя қимматга тушган ғалабани мустаҳкамлаш учун кўпдан-кўп куч-ғайрат сарфлашга тўғри келди. Урушдан кейинги чегараларнинг дахлсизлигини бутун Европа, шунингдек Қўшма Штатлар ва Канада эътироф қилмоғи учун ўттиз йил вақт керак бўлди. Ана шунинг ўзи, аслида, ғалаба якунларининг мустаҳкамланиши эди.

Солдатларимиз, совет кишиларимиз Ватанни ҳимоя қилаётганларида, фашизмга қарши жанг қилаётганларида тинчлик тўғрисида ўйлар эдилар. Биз келгусида уруш ёнғинлари чиқмаслиги учун жанг қилдик. Биз оналарнинг фарзанд доғида зор-зор йиғламасликлари учун жанг қилдик. Биз ўз халқимизнинг ва бошқа мамлакатлар халқларининг озодлигини ҳимоя қилиш учун, уларнинг яшаш, тинч меҳнат қилиш, бахтли бўлиш ҳуқуқини ҳимоя қилиш учун жанг қилдик.

Партиямиз, халқимиз тинчлик ишига содиқ бўлиб келдилар, ҳозир ҳам содиқдирлар ва абадий содиқ бўлиб қоладилар. Биз учун тинчликни ҳимоя қилиш социализмни ҳимоя қилиш демакдир, бутун инсониятнинг порлоқ келажагини ҳимоя қилиш демакдир.

Бу ўринда тинчлик соҳасидаги куч-ғайратларимизнинг битта алоҳида ва жуда муҳим жиҳати тўғрисида — Совет мамлакатининг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш ҳақида гапириб ўтмоқчиман.

Ўртоқлар, мен бу ғоят юксак мукофотни Совет Армиямизнинг, Октябрь алангасида туғилган Қизил Армиямизнинг 60 йиллиги кунларида олаётганлигим билан фахрланаман. Мамлакатимизнинг мудофааси лозим даражадаги юксакликда бўлиши учун партия ҳамма чораларни кўрмоқда.

Аммо биз ўз Қуролли Кучларимизни мустаҳкамлар эканмиз, ўз хавфсизлигимиз ва социалистик дўстларимиз хавфсизлигининг реал эҳтиёжларидан асло ортиқча иш қилаётганимиз йўқ. Биз ҳеч кимга таҳдид қилаётганимиз йўқ, ҳеч кимга ўз хоҳиш-иродамизни мажбуран қабул қилдираётганимиз йўқ.

Агар кескинликни юмшатиш давом эттирилса, агар бошқа давлатлар қуролсизланишга тайёр бўлса, биз ҳам қараб турмаймиз. Биз бу проблемани ҳал этишнинг энг таг-заминли йўлларини — то ялпи ва тўла қуролсизланишгача олиб борадиган йўлларини сабот ва қатъият билан, йил сайин тобора активроқ қидираяпмиз.

Азиз ўртоқлар! Дўстлар! Бу мукофотни қабул қилар эканман сизларни ва сизлар орқали барча коммунистларни, барча совет кишиларини ишонтириб айтаманки, бутун онгли умрим давомида бўлганидек улуғ Ленин ғоялари, коммунизм ғоялари бундан буён ҳам мен учун йўлчи юлдуз бўлиб қолаверади. Партиямизнинг ҳар бир аъзоси каби мен учун ҳам халқ бахт-саодатидан, Ватан бахт-саодатидан юқорироқ нарса йўқ.

* * *

Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи қизғин ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари, таниқли ҳарбий бошлиқлар, Улуғ Ватан урушининг ветеранлари ўртоқ Л. И. Брежневни олий ҳарбий мукофот билан сидқидилдан муборакбод қилдилар. Улар Леонид Ильичга сиҳат-саломатлик, совет халқининг бахт-саодати йўлида, тинчлик йўлида ва коммунизм порлоқ идеаллари тантанаси йўлида самарали ишлашини тиладилар. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНЛАРИ — ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИЛҒОРЛАРИНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ ҲАМДА ИККИНЧИ «ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ОЛТИН МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган алоҳида жуда катта муваффақиятлари, 1977 йилда пахта ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ва уларни давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан белгиланган план ва социалистик мажбуриятларни бажаришда кўрсатган шавкатли меҳнатлари учун қуйидаги Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари **Ленин ордени** ҳамда **иккинчи «Ўроқ ва Болға» олтин медали** билан мукофотлансин:

Охунова Турсуной — Тошкент область, Чиноз районидаги Киров номли колхоз бригадири.

Носиров Ҳамроқул — Жиззах область, Жиззах районидаги «Москва» колхозининг раиси.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Т. Охунова, Х. Носировнинг меҳнат жасоратларини нишонлаш юзасидан қаҳрамонларнинг юртида уларнинг бронза бюстлари ўрнатилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1978 йил 20 февраль.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИЛҒОРЛАРИГА СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган жуда катта муваффақиятлари, 1977 йилда пахта ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ва уларни давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан белгиланган план ва социалистик мажбуриятларни бажаришдаги шавкатли меҳнатлари учун қуйидагиларга **Социалистик Меҳнат Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин ордени** ҳамда **«Ўроқ ва Болға» олтин медали** топширилсин:

Абдуллаев Исломжон—Жиззах область, Дўстлик районидаги А. Саркисов номли совхоз бригадири.

Абдураҳимов Муртазо — Қашқадарё область, Яккабоғ районидаги «Ленинизм» колхозининг механизатори.

Асадов Ҳикмат — Самарқанд область, Самарқанд районидаги Энгельс номли колхоз раиси.

Бойингитов Ортиқбой—Фарғона область, Риштон районидаги Навоий номли совхоз бригадири.

Ғазатов Таласбой — Тошкент область, Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг бригадири.

Имомбердиев Зафар — Наманган область, Задарё районидаги «Гигант» колхозининг бригадири.

Исақулов Мирзамидин — Сирдарё область, Гулистон районидаги «Ўзбекистон» колхозининг бригадири.

Кенжаев Эргашбой — Наманган область, Тўрақўрғон районидаги «Киров» номли колхоз бригадири.

Қурбонов Бердибой — Қорақалпоғистон АССР, Ленинобод районидаги «Тошкент» совхозининг директори.

Қодиров Ниёз — Сирдарё область, Ворошилов районидаги Максим Горький номли колхоз бригадири.

Мавлонов Машарип — Хоразм область, Хива районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг бригадири.

Мамадиев Жовмир — Сурхондарё область, Гагарин районидаги «Искра» совхозининг бригадири.

Нуриллаев Шоди —Бухоро область суғориш системалари бошқармасига қарашли Ҳархур гидроузелининг бошлиғи.

Сариев Туржон — Қорақалпоғистон АССР, Шуманай районидаги «Шуманай» совхоз-техникумининг бригадири.

Соҳибов Ўктамбой — Андижон область, Избоскан районидаги «Партия XX съезди» колхозининг бригадири.

Сулаймонов Худоёр — Бухоро область, Қизилтепа районидаги «Москва» колхозининг бригадири.

Турсунов Шониёз — Самарқанд область, Каттақўрғон районидаги Ленин номли колхоз бригадири.

Хўжаназаров Абдуғаффор—Сурхондарё область, Қумқўрғон районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг бригадири.

Холиқов Собиржон — Фарғона область, Киров районидаги Киров номли совхоз бригадири.

Ёқубов Искандар — Андижон область, Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг бригадири.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1978 йил 20 февраль.

МОСКВАГА ВИЗИТ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг таклифига биноан Араб Социалистик уйғониш партиясининг Бош секретари Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад САР партия-ҳукумат делегациясига бош бўлиб, расмий дўстона визит билан 20 февралда Москвага келди.

САР ва СССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида самолёт зинапояси олдида Ҳафиз Асадни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов ва бошқа расмий кишилар табрикладилар.

Учиш майдонида Қуролли Кучларнинг пиёдалар, учувчилар ва денгизчилардан иборат уч тури ҳарбий қоровули саф тортиб турганди. Л. И. Брежнев билан Ҳафиз Асад совет жангчилари сафи олдидан ўтдилар. САР ва СССРнинг давлат гимнлари ижро этилди.

Совет Иттифоқи ва Сурия Араб Республикасининг раҳбар арбоблари мотоциклчилар фахрий эскорти ҳамроҳлигида ўтиб борган пойтахт кўчалари ва майдонлари икки мамлакатнинг давлат байроқлари, табрик транспарантлари билан безатилганди.

(ТАСС).

БЕШ ЙИЛЛИК УЧ ЙИЛИ ПЛАНИ — СССР КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИГАЧА

МУСОБАҚА — МИЛЛИОНЛАР ИЖОДИ

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

1978 ЙИЛ ФЕВРАЛЬ 2 (48)

МОСКВАНИНГ ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВЛАРИ БЕШ ЙИЛЛИК УЧ ЙИЛИ ТОПШИРИҚЛАРИНИ СССР ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ БИР ЙИЛЛИГИ КУНИГАЧА БАЖАРИШ ТАШАББУСИ БИЛАН МАЙДОНГА ЧИҚДИЛАР...

ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВЛАР ВА ХОДИМЛАРНИНГ, СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА БАЙРОҚДОРЛАРИНИНГ, МЕҲНАТНИНГ ЯНГИ, ЯНАДА ИЛҒОР ФОРМАЛАРИ ВА МЕТОДЛАРИ ЖОНКУЯРЛАРИНИНГ ВАТАНПАРВАРЛИК ТАШАББУСИ ЮКСАК БАҲОГА ВА ҚУЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШГА, УЛАРНИНГ ТАЖРИБАСИ ЭСА КЕНГ КУЛАМДА ОММАЛАШТИРИШГА АРЗИЙДИ.

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ МАКТУБИДАН).

МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

САФАРБАРЛИК РУҲИ

ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

1978 йил — беш йилликнинг муҳим босқичи. Бу йилни мамлакатимиздаги барча кишилар сингари Ўзбекистон ишчилар синфи ҳам зарбдор йилга айлантириш учун кураш мусобақасини авж олдириб юбордилар. Республика саноати ходимлари юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилиб, уни муваффақиятли амалга ошириш учун барча чора-тадбирларни кўрмоқдалар.

Зарбдор йилимизнинг дастлабки ойига якун ясалди. Январь ойида республика саноати маҳсулот реализация қилиш планини 2,6 процент орттириб бажарди. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми ўтган йилнинг январидагига қараганда 7,2 процент кўпайди. Меҳнат унумдорлиги 4,4 процент ортди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактуби меҳнаткашлар ўртасида юксак сафарбарлик руҳини вужудга келтирдики, натижада республика саноати январь ойида дадил одим ташлади. Қорақалпоғистон АССР, барча областлар ва Тошкент шаҳри маҳсулот реализация қилиш планини бажаришни таъминладилар.

Йилимизнинг катта талабларига яраша ғайрат билан меҳнат қилган ишчи коллективлари юксак социалистик мажбуриятларини ҳам зиёда қилиб бажаришга муваффақ бўлдилар. Бухоро, Самарқанд ва Тошкент областларининг саноатчилари, ҳатто саноатнинг айрим тармоқлари республика Энергетика ва электрлаштириш, Гўшт ва сут саноати, Енгил саноат министрликлари корхоналари планга қўшимча маҳсулот реализация қилиш январь ойи социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар.

Саноатнинг кўпгина энг муҳим маҳсулотларини тайёрлаш планлари ортиғи билан адо этилди. Азамат коллективлар нефть, кўмир, трактор, сеялкалар, экскаваторлар, цемент, дераза ойнаси, пайпоқлар, трикотаж буюмлари, серқаймоқ сут маҳсулотлари, ўсимлик мойи ва кондитер маҳсулотлари ишлаб чиқариш топшириқларини зиёда қилиб бажардилар.

Бундай муваффақиятларга мажбуриятга яраша самарали меҳнат қилиш, асосий ишлаб чиқариш фондларидан унумли фойдаланиш, янги резервларни ишга солиш, омма ташаббусларини кенг ёйиш натижасида эришилди. Москва, Тошкент саноатчилари, Андижон ирригаторларининг беш йиллик уч йили планларини СССР янги Конституцияси қабул қилинганлиги бир йиллиги кунигача бажариш юзасидан бошлаган ажойиб ватанпарварлик ташаббуслари кенг ёйилмоқда. Бу ташаббускорларнинг издошлари кундан кунга кўпайиб боряпти.

Андижон трикотаж фабрикаси бўёқчиси Т. Холматов, Самарқанд шойи ишлаб чиқариш бирлашмаси пиллакаши Р. Саидов, Тошкент тўқимачилик комбинати ишчиси Н. Ершова, Бухоро пиллакашлик фабрикаси ишчиси Б. Дурова ўртоқлар ва бошқа ўнлаб кишилар хозирнинг ўзидаёқ ўнинчи беш йиллик шахсий топшириқларини бажариб қўйдилар. Енгил саноатимизнинг асосий касбдаги ишчиларидан 72 нафари тўрт йиллик планни, 500 дан ортиқ ишчи уч йиллик нормани адо этганлиги ҳақида рапорт берди. Шу тармоқ бўйича жами 17,5 минг ишчи, 433 бригада, 4 корхона уч йиллик планни 7 октябргача бажариш учун курашмоқда.

Шуни айтиш керакки, январь ойи натижалари чуқурроқ таҳлил қилиб кўрилса, камчиликлар ҳам мавжудлиги аён бўлади. Сурхондарё область саноати ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш январь ойи планини бажармади. Бухоро ип газлама комбинати, Фарғона ёғ-мой комбинати, Қўқон бадиий буюмлар фабрикаси, Оҳангарон ун комбинати каби 34 ишлаб чиқариш бирлашмаси ва корхона маҳсулот реализация қилиш планини бажара олмади.

Вазифа — барча зарур тадбирларни кўриб, 1978 йил планлари ва юксак социалистик мажбуриятларини бажаришни таъминлашдан иборат. Партия, совет, касаба союз ташкилотлари ва хўжалик органлари йилнинг дастлабки ойлариданоқ аниқ иш маромини таъминлаш чораларини кўришлари зарур.

ДАРЁ ТРАНСПОРТИ

МУРАККАБ ТОПШИРИҚ

Термиз дарё портида катта ҳажмли юкларни Афғонистон қирғоғига ўтказиш бўйича амалга оширилаётган ноёб операциянинг биринчи босқичи тугалланди.

Оғир ускуналарни юклаш, ташиш ва туширишнинг бутунлай янги системаси лойиҳасини «КасморНИИпроект» институти, СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги Ўрта Осиё пароходчилиги мутахассислари ишлаб чиққан эдилар. Бу юклар Совет Иттифоқи ёрдами билан Афғонистон шимолида қурилаётган олтингугурт ва нефтни қайта ишлаш заводларига мўлжалланган.

Махсус мосламалар ва қурилмалар билан жиҳозланган «Селенга» баржасини анча барвақт тайёрлаб қўйишган эди. Темир йўлчилардан иккита 125 тонналик кранлар олинди. 52 тоннадан 60 тонна оғирликкача бўлган 32 метрли сепараторларни Афғонистондаги Ҳайратон портига олиб ўтиш юқоридаги операция олдидан ўзига хос синов бўлди. Ҳайратонда, Амударё қирғоғида совет ишчилари ва инженерлари махсус бетон майдонча бунёд этишганди. Шундан кейин 154 тонналик абсорберни олиб ўтиш таъминланди. Кранлар металл устунларни осонгина кўтариб, теплоходга уланган баржага қўйди.

Термиздан Ҳайратонгача 18 километрли масофани сузиб ўтиш осон эмас. Аммо, П. Ряслов бошлиқ теплоход экипажи ўзига юклатилган топшириқни шараф билан уддалади.

Ҳадемай, дўст мамлакатга яна битта 154 тонналик абсорбер жўнатилади. Шу кунларда операциянинг иккинчи босқичини амалга ошириш юзасидан тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Энди эстафетани Термиз дарёчиларидан совет шофёрлари қабул қилиб олишади. Улар қудратли «Ураган» машиналарида сепаратор ва абсорберларни Ҳайратондан Шибирғонга — табиий газни олтингугуртдан тозаловчи завод қурилаётган районга етказадилар.

А. ДИНОРОВ,
Термиз порти.

БАЙРОҚДОР КОРХОНА

Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ташкенткабель» заводи коллективи 1977 йилда катта муваффақиятларни қўлга киритди. Планга қўшимча кўплаб ва сифатли кабель маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Корхона юбилей йили халқ хўжалиги план топшириқларини тўла ва ошириб адо этиш юзасидан ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқди. У КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди. Заводнинг номи СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасидаги Бутуниттифоқ «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади. Тошкент кабелчилари бу юксак мукофотдан руҳланиб, бугун кечагидан, эртага бугунгидан яхшироқ ишлашга интилмоқдалар.

Суратда: коллектив муваффақиятига муносиб ҳисса қўшаётган илғор ишчилардан (чапдан) Б. Гурнов, М. Умархўжаев, Л. Портнова ва Б. Аляевлар.

Л. Тўраев фотоси.

СИФАТ КЎРСАТКИЧИ — ФАОЛИЯТ КЎЗГУСИ

ҚУВОНЧ ВА ТАШВИШ

«Самарадорлик учун актив курашиш, — дейилади КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубида — маҳсулот сифатини муттасил яхшилаш, унинг техникавий даражасини, пишиқ-пухталиги ва чидамлилигини ошириш демакдир». Республикамиз саноат корхоналари коллективлари ушбу талабга амалий иш билан жавоб беришга интилиб, ўзаро социалистик мусобақада асосий эътиборни маҳсулотлар сифатини яхшилашга қаратмоқдалар.

Уларнинг интилишлари, куч-ғайратлари туфайли ўнинчи беш йиллик учинчи йили дастлабки ойида республикамизнинг 37 та корхонасида 104 хил маҳсулот давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилди. Бу, ўтган йилнинг шу давридагидан анча кўпдир. Қувонарлиси шундаки, қатор корхоналар, жумладан, Тошкентдаги булка-кондитер комбинати, қоғоз фабрикаси ва асбобсозлик заводи ишчилари биринчи марта ўз маҳсулотларига фахрий беш қиррали тамға қўйиш шарафига муяссар бўлдилар. Қўқон ва Самарқанд консерва заводларининг меҳнатсевар коллективлари ҳам олма ва ўрикдан тайёрланган компотларга, узум шарбати ва томат пасталарига Сифат белгисини олишга эришдилар.

Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, Фарғонадаги Ўзбекистон 40 йиллиги номли нефтни қайта ишлаш заводи, Андижон ва Шаҳрисабз бадиий буюмлар фабрикалари, Қашқадарё ва Каттақўрғон гўшт комбинатлари «Ташигрушка» фабрикаси маҳсулотлари сифатининг январь ойида анчагина яхшиланганлигини таъкидлаб ўтмоқ лозим.

Шу йил январь ойида областлардаги назорат лабораториялари 22 та корхонанинг маҳсулотлари сифатини қайта текширишдан ўтказди. Биз 18 та корхонада аввал йўл қўйилган камчиликларга барҳам берилганини, тайёрланаётган буюмларнинг сифати, пишиқ-пухталиги ва чидамлилигини оширишда муайян ютуқлар қўлга киритилганлигини кўрдик. Текширилган 54 та корхонадан 26 тасида эса ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар стандартлар талабига жавоб бермаслиги аниқланди. Маҳсулот сифатига эътиборсизлик билан қараётган, истеъмолчиларнинг ҳақли эътирозларига дучор бўлаётган корхоналар орасида Тошкентдаги тамаки фабрикаси, 1-авторемонт заводи, Сурхондарёдаги ғишт заводи ҳам бор. Текширишлар натижасида тамаки фабрикасининг икки хил маҳсулотини ишлаб чиқариш ман этилди. Корхона планидан 87,5 минг сўм чегириб ташланди.

Мактубда алоҳида уқтирилганидек, илм-фаннинг ҳиссаси ҳам, ишлаб чиқаришнинг техникавий даражаси ҳам, коллективнинг меҳнат фаолияти ҳам маҳсулот сифатида яққол намоён бўлади. Саноат корхоналари бирлашмалар раҳбарлари январь ойи натижаларидан тегишли хулоса чиқаришлари зарур. Улар шуни унутмасликлари керакки, сифатнинг пасайишига олиб борадиган сабабларни тугатиш корхоналарнинг ўзига ҳал қилувчи даражада боғлиқдир. Ишга чинакам киришилган жойларда яхши натижаларга эришилаверади.

Р. ҲОШИМОВ,
инженер.

ИШЧИ КАФОЛАТИ

КОЛЛЕКТИВ МУЛКИ

Бригадамиз сим ўровчиси Тамара Копилова беш йиллик топшириқларини тўрт йилда ўринлатиш шиори билан чиққан ташаббускорлардан. Чаққонликда, омилкорликда электр цехида ундан ўтадигани йўқ. Бригадамизнинг барча аъзолари Тамарадан ўрнак олишга интилишади. Тамарадаги ташаббускорлик, ўз вазифасига ижодий ёндашиш, резервларни муттасил излаш хусусиятлари аста-секин бригадамиздаги барча аъзоларга таъсир қила бошлади. Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун шиори ўртага ташланди. Шу тариқа шахсий ташаббускорлик бригада мулки бўлиб қолди.

Коллективимиз ўтган юбилей йилида нормадаги 2736 та ўрнига 3 мингдан зиёд моторни ремонтдан чиқарган эди. Бригадамиз аъзолари ўтган йилги аниқ иш маромини сақлаш, муваффақиятларни мустаҳкамлаш ва янада кўпайтиришга интилиб, 1978 йил учун оширилган социалистик мажбуриятлар олдилар. Беш йиллик топшириқларини уч йилу тўққиз ойда адо этишга сўз бердик. Бригадамиздаги соғлом муҳит, юксак меҳнат интизоми, ташаббускорлик олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишида ишчи кафолати бўлади. Январь ойи топшириғи ортиғи билан бажарилди.

С. СУЛАЙМОНОВ,
Жиззах ремонт заводи электр цехининг бригадири.

ТЕЖАМКОРЛИК — ЮКСАК ФАЗИЛАТ

ЧИҚИТГА ЙЎЛ ЙЎҚ

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубини комбинатимизда чуқур ўрганиб чиқдик. Муҳокама чоғида ишчилар, инженер-техник ходимлар сўзга чиқиб, партия ва ҳукуматимизнинг ушбу ҳужжатига амалий иш билан жавоб бериш ҳар бир кишининг бурчи эканлигини таъкидлаб ўтдилар.

Буни яхши тушунган комбинатимиз меҳнат аҳли тежамкорлик ва иқтисодий курашга алоҳида эътибор бермоқда. Бир қатор ташкилий-техникавий тадбирларнинг амалга оширилиши туфайли анчагина ютуқларни қўлга киритдик.

Масалан, бир неча йил муқаддам чиқитга чиқаётган кичкина темир арматураларни бир-бирига улаб пайвандлаш ва уларни хом ашё сифатида яна ишлатиш мақсадида цехимизда яқинда махсус ускуна ўрнатилди. Шу ускунани яна такомиллаштириш бўйича таклиф киритгандим. Таклифим ишлаб чиқаришга жорий этилиб, йилига 1200 сўмдан кўпроқ иқтисодий самара беряпти.

Биз бу соҳадаги куч-ғайратимизни аямаймиз.

М. АЗИМОВ,
Фарғона область Файзиобод қишлоқ қурилиш комбинати арматура цехининг бригадири.

ТАШАББУС АСОСИДА

СЎЗИМИЗ — ЧИН СЎЗ

Бундан бир неча йил аввал фабрикамиз шаҳар саноат корхоналари орасида қолоқлардан бири саналарди. Коллективимиз аъзолари қолоқликдан қутулиш учун тинмай изландилар. Илғор технологияни кенг жорий этиш, ҳар бир минутдан тежаб-тергаб фойдаланиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун чидам билан олиб борилган кураш ўз самарасини бермай қолмади. Улуғ Октябрь шонли 60 йиллиги нишонланган, СССР янги Конституцияси қабул қилинган 1977 йилда фабрикамиз яхши кўрсаткичларни қўлга киритди. Планга қўшимча равишда 100 минг сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинди. 40 минг жуфт пойафзал истеъмолчиларга жўнатилди. Маҳсулотларимизнинг икки турига эса давлат Сифат белгиси берилди.

КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил декабрь Пленуми қарорларидан илҳомланган фабрикамиз ишчи ва хизматчилари илғорлар сафини кенгайтириш, ишлаб чиқарилаётган пойафзаллар сифатини янада ошириш учун аниқ режалар белгилаб олдилар. Бунда социалистик мусобақага катта аҳамият берилди. Биз пойафзалчилар москвалик ва тошкентликлар ташаббусига қўшилиб, СССР янги Конституцияси бир йиллиги кунигача уч йиллик топшириқларни ҳамма техникавий-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича адо этишга сўз бердик. Январь ойи топшириғи зиёда адо этилди. Мажбуриятимизда 5,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади, деб ёзиб қўйилган. Биз, ишчиларнинг сўзи чин бўлади. Мажбуриятимизни, албатта, адо этамиз. Сифатли пойафзалларимиз билан меҳнаткаш халқимизни хушнуд этаверамиз.

Ҳ. БОТИРОВ,
Наманган пойафзал фабрикаси сифат назоратчиси.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ

ИЖОДКОРЛИК ЗАВҚИ

Мен ҳам рационализаторман. Қатор таклифларим ишлаб чиқаришга жорий этилган. Улар корхонамизда меҳнат унумдорлигини ошириш, машина ва механизмлар қувватидан самарали фойдаланишга имкон бермоқда. Шундай тадбирлар кўрилганлиги натижасида ёрдамчим Н. Ортиқов билан мен бошқараётган пармалаш станоги тўрт йилдан буён капитал ремонтсиз ишламоқда. Ўтган йили иккита рационализаторлик таклифим ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу таклифлар пармалаш ускуналарининг хизмат муддатини оширишга ёрдам бераётганлигидан мамнунман.

Техника ижодкорлиги завқига нима етсин. Тажрибада синалган ва маҳорат туфайли юзага келган техника янгиликларимнинг жорий этилишида корхонамиз мутахассислари ёрдам бераётганлигини ҳам алоҳида таъкидлаб ўтишим керак.

Беш йиллик учинчи йили учун олган мажбуриятларимда техника ижодкорлигига ҳам алоҳида эътибор қилганман. Зарбдор йил марраларини муваффақиятли эгаллашда техника ижодкорлиги завқи менга катта далда беради.

А. АБДУСАЛОМОВ,
Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ангрен кўмир разрезининг пармаловчи мастери, рационализатор.

ЯШИЛ БОЙЛИК БУНЁДКОРЛАРИ

Ўлкамизни ўрмонларга, боғ-роғларга буркаймиз. Бепоён чўлу биёбонларда ям-яшил дарахтзорлар барпо этаяпмиз. Яйловларни янада яшнатамиз!

Ўзбекистон ўрмон хўжалиги илғорларининг куни кеча Тошкентда бўлиб ўтган кенгашида худди шу масала кенг ва атрофлича муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1978 йилда социалистик мусобақани кучайтириш тўғрисидаги Мактуби асосида ўрмон хўжалиги ходимларининг вазифалари тўғрисида доклад қилган Ўзбекистон ССР ўрмон хўжалиги министри С. М. Тоиров кейинги икки йилда яшил бойлик бунёдкорларининг амалга оширган ишлари ҳақида алоҳида тўхталиб ўтди.

Республикамиз ўрмончилари ўнинчи беш йилликнинг ўтган икки йили ичида чиндан ҳам қувонарли ютуқларни қўлга киритдилар. 168 минг гектар ерда янги дарахтзорлар барпо этилиб, бу соҳадаги план 101 процент бажарилди. Боғ ва токзорлар тағин 900 гектар кўпайди. Қанчадан-қанча иҳота дарахтзорлари яратилиб, кўчма қумларнинг, дайди шамолларнинг йўли тўсилди. Эндиликда чўлларда, тоғларда боғлар яшнаб турибди.

Каттақўрғон, Бахмал ва бошқа ўрмон хўжаликлари фаолияти, айниқса, диққатга сазовордир. Бу районларда мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазиш, янги ўрмонлар барпо этиш умумхалқ ишига айланган.

Ўрмончиликда резервлар катта. Масалан, қумликларда 100 минг гектар яшил бойликлар барпо этса бўлади. Мевачилик ва асаларичиликни ривожлантириш учун беқиёс имкониятлар мавжуд. Пахта далаларининг ҳосилдорлигини ошириш учун сув ва шамол эрозиясига қарши кўплаб иҳота дарахтзорлари бунёд этиш мақсадга мувофиқ эканлиги кенгаш қатнашчиларининг диққат-марказида бўлди.

Музокараларда қатнашган Бухоро область ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Авезов, Қорақалпоғистон АССР ўрмон хўжалиги бошқармасининг бошлиғи Д. Мамбетзадаев, Бахмал ўрмон хўжалигидан У. Тиловов, Қўқон ўрмон хўжалигидан Е. В. Фирсов ва бошқалар яшил бойлигимизни бутун чоралар билан кўпайтириш, чўл ва саҳролар сийнасини ўрмонларга буркаш каби хайрли ва олижаноб ишни дадиллик билан давом эттириш зарурлигини уқтиришди.

Кенгашда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Й. Р. Қурбонов иштирок этди ва нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари 1978 йил учун социалистик мажбурият қабул қилдилар.

Ю. ЗИЁДОВ.

ВАТАНГА 310 МИНГ ТОННА ЖИЗЗАХ ПАХТАСИНИ ТОПШИРАМИЗ

ЖИЗЗАХ, 20 февраль. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда область қишлоқ хўжалиги илғорларининг қурултойи бўлиб ўтди. Қурултойда 1977 йил якунлари ҳамда қишлоқ меҳнаткашларининг КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубидан келиб чиқадиган беш йилликнинг зарбдор йилидаги вазифалари муҳокама қилинди. Область ижроия комитетининг раиси Э. Исломов шу ҳақда доклад қилди.

Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари Т. Б. Боймиров, Ульянов номли совхоз механизатори Х. Рустамова, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Э. Носиров, Жиззах районидаги Навоий номли колхоз комсомол-ёшлар маккажўхорикорлик бригадасининг бошлиғи Я. Зоиров, «Джизакстепстрой» территориал бошқармасининг бошлиғи П. Кан ва музокарада сўзга чиққан бошқа кишилар қишлоқ меҳнаткашларининг ишларини атрофлича таҳлил қилдилар, қишлоқ меҳнат аҳлининг қўлга киритилган муваффақиятларни кўпайтиришга бўлган интилиши тўғрисида гапирдилар. Қўриқ ердаги хўжаликларда қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириш учун анчагина резервлар ва имкониятлар борлиги таъкидлаб ўтилди. Бу — орқада қолаётган участкаларни илғорлар даражасига етказиш, карталарни йириклаштириш, далаларни биологик ҳимоя қилишни жорий этиш, ўғитлардан, сувдан ишнинг кўзини билиб фойдаланишдир. Жиззах даштининг янги массивларида алмашлаб экишни ўз вақтида жорий этиш — асосий вазифалардан биридир.

Область ижроия комитети раисининг ўринбосари А. Абдушоҳидов мусобақадош дўстларга Сирдарё области меҳнаткашлари номидан янги муваффақиятлар тилади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. Мамарасулов қурултойда нутқ сўзлади.

Қурултой иштирокчилари беш йилликнинг учинчи йили социалистик мажбуриятларини қабул қилдилар. 310 минг тонна пахта етиштириш ва давлатга шунча «оқ олтин» топшириш, ҳосилнинг 90 процентини машиналарда йиғиштириб олиш, 300 минг тонна ғалла етиштириш, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин равишда кўпайтириш мўлжалланди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИНИНГ НОМИНИ ЎЗГАРТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Юқори Чирчиқ райони меҳнаткашларининг талабларини ҳисобга олиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Халқ депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг илтимоси қондирилиб, Юқори Чирчиқ районининг номи Коммунистик район, деб ўзгартирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1978 йил, 20 февраль.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИНИНГ НОМИНИ ЎЗГАРТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Қуйи Чирчиқ райони меҳнаткашларининг талабларини ҳисобга олиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Халқ депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг илтимоси қондирилиб, Қуйи Чирчиқ районининг номи Ғалаба райони, деб ўзгартирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1978 йил, 20 февраль.
Тошкент шаҳри.

МУХБИРИМИЗ БОНГ УРАДИ

ҚУРИЛИШИ ЧЎЗИЛАЁТГАН ЦЕХ

Урганч сут заводида янги цех қуриладиган бўлди. Зарур ускуналар келтирилди, 1974 йилда пойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланди. Цех мойи олинмаган сутнинг ўрнини босадиган ва ёш бузоқлар учун энг тўйимли, витаминга бой озуқа ҳисобланган порошок ишлаб чиқаришга мўлжалланган.

Афсуски, цехнинг қурилиши ҳар хил сабаблар билан кейинга сурилаверди. Кейинги йилларда республика Гўшт ва сут саноати министрлиги цех қурилишига маблағ ажратиб берса ҳам иш юришмади. Урганчдаги 167-қурилиш трестига қарашли бўлинма ишни тўхтатиб қўйди. Чунки бу объект титулга киритилмаган экан. Натижада ажратилган маблағ ўзлаштирилмасдан қолди.

Икки йилдирки, министрлик цех қурилишига маблағ ажратмаяпти. Маблағ берилган вақтда ўзлаштирилмагани учун қурилиш уч-тўрт йил давомида тўхтаб, цех «музлаб» ётибди. «Қолган ишга қор ёғар» деб шуни айтадилар-да!

Шундай қилиб ҳал бўлган масала эндиликда муаммога айланди. Цех қуриладими-йўқми? Бу саволга Урганч сут заводи директори Давлат Абдуллаев аниқ жавоб бера олмайди. Чунки агрегат ва техник ускуналар, маблағ билан таъминланган вақтда қурилишни амалга оширишда изчиллик, жонкуярлик етишмади. Завод раҳбарлари «Олма пиш — оғзимга туш» деб вақтни бой беришди.

Эҳтимол, цех ишлаб чиқарадиган маҳсулотга у қадар эҳтиёж йўқдир? Асло ундай эмас. Мойи олинмаган сутнинг ўрнини босадиган порошок бузоқлар учун сув ва ҳаводек зарур. Бу препарат областга ҳозир узоқ шаҳарлардаги заводлардан келтириляпти. Бунинг устига ўз вақтида етказиб берилмаяпти. Шундай цех Шаҳрисабзда қурилган-у, ҳали маҳсулот бермаётир. Демак, Хоразмда бу цехнинг қурилиши ва ишга туширилиши жуда муҳим. Ёш бузоқларни боқишга ихтисослашган фермаларда сут ўрнини босадиган порошок етишмаётир.

Хуллас мазкур цехни қуриш кераклиги ҳар томонлама асосланган. Уни қуриш муаммоси қачон ҳал этилиши аниқ эмас. Бу ёғи яна республика Гўшт ва сут саноати министрлигига ҳавола.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

УНУТИЛМАС УЧРАШУВ

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИН БИЛАН УЧРАШГАН СОЛДАТ ХОТИРАЛАРИ

Самарқанд шаҳрининг Шаумян кўчасидаги 149-уйда республикамизнинг ифтихори бўлган 81 ёшли ажойиб бир коммунист Ҳикмат Ёқубов яшайди. У 1918 йил баҳорида Москва Қизил майдонида шарқий фронтга жўнаётган қизил аскарлар сафида туриб, В. И. Ленин билан учрашган, унинг илҳомбахш нутқини тинглаган, революция бўронида ёвга қарши мардонавор жанг қилиб, доҳийнинг туғилган шаҳри — Симбирскни, Қозон, Уфа, Бугуруслан, Белебей ва бошқа шаҳарларни озод қилишда жасорат кўрсатган, Закаспий фронтида от сурган, Бухоро амири истибдодини тор-мор келтиришда ва босмачиликни тугатишда фаол қатнашган. Курашдаги фидойилик ва қаҳрамонлиги учун у шонли 5-армия қўмондони, буюк саркарда М. Н. Тухачевскийдан раҳматнома олган, «Қизил юлдуз» ордени ва қатор медаллар билан мукофотланган.

Совет Армиясининг 60 йиллиги муносабати билан журналист, шоир Ғулом Исмоилов шу азиз ветеран ҳузурида бўлиб, унинг саргузаштларини қоғозга туширди. Қуйида биз газетхонларни муҳтарам Ҳикмат отанинг эсдаликлари билан таништирамиз.

1916 йил қишида Самарқандда очлигу қаҳатчилик йўқсилларнинг ёстиғини қуритиб турган бир пайтда оқ подшонинг туркистонликларни мардикорликка сафарбар этиш тўғрисидаги фармони чиқди. Не дейки, у замонда юртга қандай балою қазо келса, нуқул шўринг қурғур камбағалнинг бошига ёғиларди. Бу гал ҳам шундай бўлди. Бою бадавлатларнинг фарзандлари бир ёқда тинчгина қолавериб мардикорликка жўнатиладиганлар рўйхатига фақат қашшоқ йигитларни ёзишди. Юзлаб бенаво оилалар ўзларининг ёлғизгина боқувчиларидан маҳрум бўлдилар. Амалдорларнинг инсофсизлиги, бойларнинг зулуклиги ва шайху муллаларнинг мунофиқлиги жуда ғашимни келтирарди. Бунинг устига жўнайдиган куни вокзалга атиги беш минут кечикиб келганим учун волостной Жаводбекдан тарсаки едим. Поездда бораётганимизда жамики бекатларда очу яланғоч гадоларни, чўзилиб ётган ғарибларни кўравериб, нафратим янада ошди. «Замонингга ўт кетсин, бойлар!», дердим.

Бизни Белоруссияга келтиришди. Бир неча юз нафар ҳамшаҳарларим билан бирга аввал Борисовск шаҳри яқинидаги ўрмонларда дарахт кесдим, Ғарбий фронт далаларида окоп қазидим, кейинроқ 107-қўшиннинг Крупки станциясидаги ҳарбий базасида соқчилик қилдим. Ўша кезлари большевик солдатлар билан танишиб, меҳнаткашларнинг зулмдан қутулиш учун нима қилиши кераклигини яхши уқиб олган эдим. 1917 йилнинг иккинчи ярмида немисларнинг ҳужуми зўрайган чоғда қўмондонлик биз туркистонлик мардикорларни ҳам уруш ўпқонига ташлади. Жанглар Орша остонасига келиб қолганда бизга Петрограддан вақтли ҳукумат ағдарилиб, бутун ҳокимият меҳнаткашлар қўлига ўтганлиги ҳақида хушхабар келди. Инқилоб намойишларида қатнашиш шарафига муяссар бўлдим. Беҳад хурсанд биз солдатлар лоларанг байроқларни ҳилпиратиб, «Яшасин социалистик революция!», «Яшасин Совет ҳокимияти!» деган ёзувли шиорларни кўтариб, митинглар ўтказдик. Аксилинқилобий кайфиятдаги офицерлар ва полиция қамоққа олинди.

1918 йил ноябрида биз демобилизация қилиндик. Мен ўз ҳамшаҳрим — саидмаҳаллалик Назаров Ҳусейн ва петроградлик Павлик исмли йигит билан ҳамроҳ бўлиб, Туркистонга йўл олдим. Биз уч солдат ўзаро келишиб, Самарқандга бориб, бойларга қарши курашишни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйган эдик. Бироқ, Самарадан нарига боролмадик. Волга устидан ўтадиган кўприк портлатилган эди. Уч ой шу кўприкни тиклашда ишладик. Бирдан «Колчак қўшинлари Оренбургдан Бузулукка қараб келяпти» деган миш-миш тарқалди. Аксилинқилобчи ҳарбий асирлардан ташкил топган чехлар полки бундан руҳланиб, игво ишлатди. Олдин улар қизиллар қўмондонлигига: «Бизга қурол беринг, Колчакка қарши жанг қиламиз» дея мурожаат қилишди, қуролланиб олгандан сўнг эса кечаси кўчаларга тўпу пулемётлар қўйиб, Самаранинг жами муҳим жойларини эгаллаб олиб: «Йўқолсин Советлар!» деган шиор ташлашди. Қирғин бошланди. Ғафлатда қолган қизиллар чекинишга мажбур бўлди. Биз уч солдат ҳамиша бирга эдик. Қандайдир унсурлар бизни оқлар қўшинига ёзилишга ундай бошлашди. Кўнмадик. Ҳа, энди бизни алдаб бўлмасди, негаки энди дўст билан душманни яхши ажратадиган бўлиб қолгандик. Шунинг учун ҳам биз меҳнаткашлар ҳокимияти хавф остида қолган бир пайтда қизил қўшин сафига киришга қатъий бел боғлаб орқага қайтдик. Узоқ сарсону саргардонликдан кейин Москвага етгач, Қизил Армия штабига келиб, бизни фронтга юборишни талаб қилдик. Шу чоғ москваликлар отряди Қозон фронтига жўнашга ҳозирланаётган экан. Биз учаламиз шу отрядга кўнгилли бўлиб ёзилдик. Бу воқеа 1918 йилнинг серёмғир баҳорида, Қизил Армия эндигина барпо этилган даврда бўлган эди. Биз фронтга жўнаш олдидан кўп қўшинлар билан бирга Қизил майдонга кириб бордик.

Сафлар текисланиб, овозлар тинди. Жангчилар ҳаяжон ичра сукут сақлаб туришарди. Сал ўтмай бир гуруҳ ҳарбий саркардалар биз томон яқинлашиб келабошлади. Булар орасида бошига оддийгина кепка, эгнига қора мовут пальто кийган тийрак кўзли, сал ориқроқ, ўрта бўйли одам ҳам бор эди. «Ленин! Ленин келяпти!» дея хитоб қилишарди, аскарлар. Ҳеч қандай команда бўлмасдан бирдан «Ура» наъралари гулдираб кетди. Жангчилар «Яшасин Ленин!» деб қичқира бошлашди. Владимир Ильич ўз ҳамроҳлари билан бирга қизил аскарлар сафини айланиб ўта бошлаганда ҳамма тағин жимиб, эҳтиром билан «смирно» турди. Ленин «Салом, қизил аскар ўртоқлар!» дея биз билан саломлашди, мендан бир қадамча нарида тўхтаб, ҳаммамизга разм солиб қаради. Шунда у менга ҳам, чамамда, мулойим табассум билан тикилди. Сўнгра қайсибир жангчидан: «Хўш, қалай, кайфиятларингиз дурустми? Душманни енгамизми?» деб сўради. Бу саволга қизил аскарлар кўпчилик бўлиб: «Кайфиятимиз жуда яхши, ўртоқ Ленин! Душманни албатта енгамиз!» дея жавоб беришди. Доҳий ва унинг сафдошлари кичикроқ саҳнани эслатувчи, тахтадан ясалган баланд минбарга чиқишди. Ҳамма Владимир Ильичнинг сўзларини жон қулоги билан тинглади. Буюк йўлбошчи ўз нутқида эксплуататорлар синфининг ҳийлаю найрангларини, ички ва ташқи контрреволюциянинг хуружларини, ёш Совет ҳокимиятини бўғиб ташлашга интилаётган Антанта давлатлари ва уларнинг малайларининг кирдикорларини очиб ташлади ва бутун кучни Колчак галаларини тор-мор келтиришга сафарбар этиш зарурлигини уқтирди.

Тез кунда Москвадан шарқий фронтга жўнадик. Қўшинимиз ҳарбий операцияларни 2 ой давом эттиргач, Қозон яқинидаги Красная Горка қишлоғи олдида позиция эгалланди. 15 кун колчакчи ва оқ чехларга қарши бетиним жанг қилиб ниҳоят Қозон шаҳрини озод қилдик.

1918 йил 8 августда 5-армия тузилиб, отрядимизга «Волжск пиёдалар полки» деган ном берилди. Ҳозир ўша кунларни эслаганда, ҳайратланади киши. У пайтларда қизил аскарларнинг эгниларидаги кийиму, оёқларидаги пойафзаллари ҳам, борингки, баъзан овқатлари ҳам унча яхши эмас эди; Лекин руҳлари тетик, бардам эдилар, революция иши учун жонларини аямасдилар, ўқдан ҳам, тўпдан ҳам, тиғу қиличдан ҳам қўрқмай, ёв устига тикка ёпирилиб борардилар. Бу ҳол айниқса эсер Капланнинг В. И. Ленинга қарата тажовузкорона ўқ узиб, уни ярадор қилганидан сўнг янада кучайиб кетди. Душман хуружидан бениҳоя ғазабланган қизил аскарлар жангда ҳориш нималигини билмасдилар. ҳар куну ҳар соатда жасорат кўрсатиб, оқларни қувиб, қириб борардилар. Шу зайлда Волга бўйида ҳаракат қилаётган армиямиз орадан бир ой ўтар-ўтмас 1918 йил сентябрида Лениннинг туғилган шаҳри Симбирскни ҳам озод қилди.

Ҳамшаҳрим Ҳусейн эса чинакам мерган эди, мерган. Жангда унинг биронта ўқи ҳам зое кетмасди, душманни битта-битталаб ер тишлатарди. Унинг билан бирга неча марталаб разведкага борганмиз, гоҳо оқларнинг сўлахмон офицерларини ушлаб, чапарбандлаб полкимизга келтирганмиз. Волга ва Кама бўйидаги ҳар шаҳару қишлоқни озод этганда ўзбек ва рус қўшиқларини бирга айтганмиз, ҳар бурда нонни баҳам кўрганмиз, уруш машаққатларини баб-баравар чекканмиз. Бироқ, афсуски, ҳамшаҳрим Ҳусейнга ўзининг туғилиб ўсган Саидмаҳалласига қайтиб келиш насиб қилмади. У Уфадан 50 километрча наридаги татар қишлоқларидан бирида душманнинг тунги ҳужуми вақтида бошидан ўқ еб, ҳалок бўлди. Шунда кўпгина бошқа жангчи дўстларим ҳам қурбон бўлишди. Лекин уларнинг ўрни бўш қолмади: Советлар ҳокимиятининг мақсадини тушунган маҳаллий аҳоли бизга ёрдам берарди. Ўз ихтиёрлари билан келиб, қизил қўшин сафига киришарди, душманнинг қора ниятларидан бизни хабардор қиларди.

Мен 1918 йил октябрь ойининг охирида Бошқирдистоннинг Белебей станциясида шиддатли жангда белимдан оғир ярадор бўлиб Қозондаги 91-эвакогоспиталга жўнатилдим. 1919 йил февралида у ердан даволаниб чиққач, Туркистон ҳарбий қўмондонлигининг топшириғи билан Ашхобод фронтига отландим, 1920 йилнинг июлида эса Бухоро инқилобчиларига ёрдамга ошиққан 1000 дан ортиқ самарқандлик кўнгилли қизил аскарларнинг бири бўлдим. Бухоро қалъасига Намозгоҳ дарвоза томонидан ҳужум қилиб, амир аскарларини қийратиб, Регистон тепасига озодлик байроғини тиккан 1-мусулмонлар полкининг зарбдор бир взводига бошчилик қилдим. Шу халоскорлар орасида менинг ҳамқишлоқларимдан 60 киши бор эди.

Ҳа, самарқандлик жангчилар Бухоро амирлигини яксон этишда катта фидойилик кўрсатишди. Бекмаҳаллалик Сафтар Ризоев, Абдали Мўминов, лолазорлик Ҳусейн Боғиров, панжоблик Аҳмад Хожиҳакимов каби азаматлар шунда арслондай жанг қилишди. Ғалабага эришишда полкимиз командири Баржанов ва рота командири Шабалов ўртоқларнинг ҳарбий операцияга оқилона раҳбарлик қилганлиги катта роль ўйнади. Улар Бухоро қалъасига шаҳарнинг Когон дарвозаси томонидан ҳужум қилаётган Қозон полкининг қўмондонлиги билан келишиб, баҳамжиҳат иш тутишди. Шу мард большевик сафдошларимизни эл доимо фахру эҳтиром билан тилга олади.

Шуниси қизиқки, душман Россияда ҳам, Закаспийда ва Бухорода ҳам иши ўнгидан келмаган бир пайтда руҳонийлар ёрдамида турли ёлғон-яшиқ гапларни тарқатиб, большевикларни бадном қилишга уринар эдилар. Лекин ҳеч қаерда уларни кишилар қўллаб-қувватламас эди. Маҳаллий халқ Советлар ҳокимиятининг одил ва инсонпарвар эканлигига тобора кўпроқ ишонч ҳосил қилиб, қизил қўшинни ҳамма ерда қўллаб-қувватларди. Полкимиз аскарлари 1921 йил июнида Бойсун ва Гузорда озиқ-овқат развёрсткаси ўтказганда бойларнинг ерга кўмиб қўйган минг-минг пудлаб ғаллаларини топиб олиб, шу ғалла билан биринчи навбатда маҳаллий аҳолини таъминлади.

Ҳа, баҳор қуёши чарақлаганда қиш музлари эриб, олам нуру гулга тўлгандек қизил қўшин келган жойда ҳақиқат барқарор бўлиб, қувончу адолат баҳори қанот ёзарди. Ҳа, буни ҳеч қачон унутиб бўлмайди.

Ҳикмат ЁҚУБОВ,
гражданлар уруши иштирокчиси, республика аҳамиятига молик шахсий пенсионер.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХАБАРЛАРИ

ҚЎШКЎПИР. Чапаев номли колхоз деҳқонлари 1682 гектар майдонга яхоб беришди. Далага маҳаллий ўғит чиқариш ишлари кун сайин қизитилмоқда. 18 та автомашина ва кўплаб ишчи кучлари бу ишга тўла сафарбар қилинди.

О. АВЕЗОВ.

* * *

КИРОВ. Райондаги Киров номли совхозда кўклам экиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўриляпти. Хўжаликнинг «Ленинизм» бўлимида 700 гектарга яқин майдон иккинчи марта яхобдан чиқарилди. Бегона ўтларга ҳамда зарарли ҳашаротларга қарши химикатлар сепилмоқда. Бўлимда ҳар гектар майдон ҳисобига 8-10 тоннадан маҳаллий ўғит жамғарилди.

С. САҲОБОВ.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН. Район хўжаликларида қўзилатиш мавсуми бошланиб кетди. Ҳозиргача 4670 бошдан зиёдроқ соғлом қўзи олинди. Ленин номли, «Пахтақайнар», Ғафур Ғулом номли колхозлар ва «Қўқон» совхозида ҳар юз бош совлиқдан 120-130 тадан қўзи олишга эришилди. Олинган қўзиларнинг кўпчилиги боқишга қолдирилди.

Н. ҚОДИРОВА,
С. ХОЛМАТОВ.

* * *

БОЙСУН. «Сайроб» қоракўлчилик совхозида машъал чўпонлар анчагина бор. Ҳ. Ҳаққулов ана шундайларнинг бири. Ҳар йили у боқимидаги қоракўл зотли совлиқларнинг ҳар юз бошидан 170-185 тадан соғлом қўзи олмоқда. Бу йил эса унинг марраси 600 бош совлиқнинг ҳар юз бошидан камида 190 тадан соғлом қўзи олишдир.

О. ШУКУРОВ.

ХАЛҚАРО ВОҚЕАЛАР

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИ

СОЦИАЛИЗМ МЕРИДИАНЛАРИДА

● ИЛМИЙ АСОСДА

1977 йилда ГДР саноат корхоналарида, қурилиш ва транспортда меҳнатни илмий асосда ташкил этишни ривожлантириш натижасида иш ўринларининг бешдан бир қисми, яъни 420 мингдан кўпроқ иш жойи реконструкция қилинди. 45 минг ходимнинг кўп меҳнат талаб қиладиган операциялари тугатилди. Реконструкция натижасида меҳнат унумдорлиги шу давр ичида 30 процент ошди.

Шу беш йиллик директиваларида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш мақсадлари учун илгариги йилдагига қараганда 1 миллиард марка кўп маблағ ажратиш кўзда тутилган. Кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни бажариш билан боғлиқ операциялар сони шу вақт ичида тенг ярмига қисқаради.

● СОВЕТ МУТАХАССИСЛАРИ БИЛАН ЕНМА-ЕН

Польша Халқ Республикасининг тўқимачилик фабрикаларига беш йилликнинг икки йили мобайнидагина СССРдан қарийб 3 минг станок, жуда кўп йигириш машиналари ва бошқа асбоб-ускуналар келтирилди.

Шу муносабат билан Лодзи шаҳрида Совет Иттифоқида ишланган «СТБ» тўқув станокларида ишлайдиган ишчилар тайёрловчи марказ ташкил этилади. Мамлакатнинг турли корхоналаридан келган мастерлар, механиклар, техника назорати ходимлари совет мутахассислари раҳбарлигида бу ерда серунум замонавий машиналар конструкциясини, уларни ишлатишни ўрганадилар.

● САВДО-СОТИҚНИ РИВОЖЛАНТИРИШ УЧУН

Социалистик Чехословакиянинг ташқи савдо товар обороти 1977 йилда 12 процентдан ҳам зиёд кўпайди. Бунинг натижасида беш йиллик планда белгиланган ташқи савдо оборотини 35-37 процент кўпайтириш вазифасини ҳал этишда муҳим қадам қўйилди.

ЧССР тенг ҳуқуқлилик ва ҳар икки томон учун ўзаро фойдали асосда 100 та давлат билан савдо алоқаларини ривожлантирмоқда. Совет Иттифоқи ташқи савдода ЧССРнинг энг катта шериги ҳисобланади. ЧССР билан СССР ўртасида товар оборотининг ҳажми 1977 йилда биринчи марта 5 миллиард сўмга етди.

● ТЕАТРГА БАҒИШЛАНГАН АНЖУМАН

«Санъат ва сиёсат» деган мавзуда халқаро театр анжуманининг охирги кунида тантанали йиғилиш ва адабий музикали концерт бўлиб ўтди. У атоқли немис драматурги, режиссёр, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати Бертольт Брехт туғилган куннинг 80 йиллигига бағишланди.

40 дан зиёд мамлакатдан, шу жумладан Совет Иттифоқидан келган 200 га яқин киши учрашувларда қатнашди.

● КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ ЙЎЛЛАНМАСИ БИЛАН

Венгрия меҳнаткашлари ва уларнинг оила аъзоларидан 380 мингдан ортиқ киши бу йил имтиёзли йўлланмалар билан республика касаба союзларининг шифохоналарида дам олади. Венгрия касаба союзлари бунинг учун 650 миллион форинт маблағ сарфлайди.

Халқ Венгриясида машҳур Балатон кўли соҳилида, Матра тоғларида ва мамлакатнинг бошқа хушманзара жойларида касаба союзларига қарашли замонавий санаторийлар ва дам олиш уйлари кўп. Ҳозир яна бир қанча янги шифохоналар барпо этилмоқда. Балатон кўли ёнида спорт иншоотлари комплекси бўлган туристик база қурилмоқда. Бу ерда асосан ишчи ёшлар дам оладилар.

ЖАНУБИЙ АФРИКА РЕСПУБЛИКАСИ.

Мамлакатда ирқчи маъмурларнинг Кейптаун атрофидаги «қора гетто»ни йўқотиш плани амалга оширилмоқда. Бу планга кўра яқинда Унибел посёлкасидаги неча юзлаб уйлар бузиб ташланди, 15 мингга яқин киши бошпанасиз қолди. Суратда: ирқчиларнинг навбатдаги жинояти содир бўлган Унибел посёлкаси.

АП—ТАСС телефотоси.

ТАСС БАЁНОТИ

АҚШда АҚШ президенти Р. Никсоннинг собиқ ёрдамчиларидан бири Г. Холдеманнинг китоби нашр этилганлиги тўғрисида хабар берилган эди. Бу китобда гўё Совет Иттифоқи 1969 йилда Хитойга биргалашиб ядро ҳужуми қилайлик, деган таклиф билан Қўшма Штатларга мурожаат қилди, сўнгра эса гўё унинг ўзи шундай зарба бермоқчи бўлди, аммо Қўшма Штатлар бунга йўл қўймади, деган туҳматдан иборат даъволар илгари сурилади. Ўша вақтда АҚШ президентининг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Г. Киссинжер ва АҚШнинг собиқ давлат секретари У. Рожерс Г. Холдеманнинг уйдирмаларини қатъиян рад этдилар.

Шу хилдаги даъволар ҳозирги вақтда сохта гувоҳлиги учун турма жазосини ўтаётган шахс томонидан тўқилганлиги ва бундай даъволар ўша пайтда АҚШ ҳукуматида масъулиятли лавозимларни эгаллаб турган шахслар томонидан рад этилганидан кейин масала бир ёқлик бўлган эди. Аммо шубҳали шов-шувлар тарқатишга берилиб кетган Америка матбуоти Г. Холдеманнинг уйдирмалари теварагида пропагандистик машмашаларини давом эттирмоқда.

ТАСС қуйидагиларни айтиш ваколатини олган: Г. Холдеманнинг даъволари бошдан-оёқ уйдирмадир, реал фактлар билан ҳам соғлом фикр билан ҳам ҳисоблашмай, игвогарлик мақсадларини кўзлаган шахсларгина бундай ғаразли уйдирмаларни рўкач қилиб, тарқатишлари мумкин.

АНГОЛА ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИ

Ангола Халқ Республикасида мамлакатнинг янги Конституцияси босиб чиқарилди.

МПЛА — Меҳнат партияси Марказий Комитети томонидан тасдиқланган Ангола Халқ Республикасининг асосий қонуни Ангола халқини мустамлакачилик сарқитларидан тамомила озод қилиш ва кишини киши эксплуатация этишидан холи бўлган социалистик жамият қуришни Ангола Халқ Республикасининг энг асосий мақсади деб эълон қилди.

Янги Конституцияга мувофиқ Ангола давлати ва жамиятининг раҳбарлик қилувчи ва йўналтирувчи кучи ишчилар синфининг уюшган авангарди МПЛА — Меҳнат партиясидир. Бу марксчи-ленинчи партия, дейилади АХРнинг асосий қонунида, социалистик жамият қуриш манфаатлари йўлида давлатнинг бутун сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ҳаётига раҳбарлик қилади.

Ангола давлатининг асосий қонунида АХРнинг БМТ уставига ва Африка озодлик ташкилотининг хартиясига содиқ эканлиги унинг суверенитет ва территориал бутунликни ўзаро ҳурмат қилиш, тўла тенг ҳуқуқлилик, ҳар икки томон учун фойдали ва бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик асосида барча давлатлар билан дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини сақлашга тайёр эканлиги таъкидлаб ўтилади.

«СТЕЙТСМЕН» ГАЗЕТАСИНИНГ ХАБАРИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг нуфузли «Стейтсмен» газетаси, Хитойнинг кейинги вақтларда Ҳиндистонга нисбатан гўё эзгу ниятда эканлигини кўрсатиш учун қилаётган жуда кўп хуружлари аҳолини чалғитишга уринишдан бошқа бир нарса эмас, бундай хуружлар Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасида англашилмовчилик туғдириш мақсадини кўзда тутади, деб ёзади. Газета Ҳиндистон ахборот доираларига таяниб, Мао ўлганидан кейинги даврда Хитойнинг позициясига эҳтиёткорлик билан баҳо бераётганлигини, бу позицияда муҳим ўзгаришлар содир бўлмади, деб ҳисоблаётганлигини таъкидлайди. (ТАСС).

ЯНГИ ЙЎЛДАН

Непал халқи ўзининг катта байрами — миллий демократия кунини зўр ифтихор билан нишонламоқда. Бундан қарийб 27 йил аввал худди шу куни Рана бошлиқ халққа қарши феодал династияси улоқтириб ташланди. Бу мамлакатдаги прогрессив кучларнинг катта ғалабаси эди. Бу мустабид тузум юз йилдан кўпроқ давр ичида мамлакатда ҳокимлик қилди. Рана бошлиқ ҳукумат уюштирган ўзбошимчаликлар, турли-туман фитналар ҳамда оммавий қирғинлар мамлакат аҳолиси бошига оғир кулфатлар солди. Феодал династия мамлакатни ва халқини ташқи дунёдан ажратиб ташлади, халқни атайин жаҳолатда, қолоқликда яшашга маҳкум этди.

1950-1951 йилларда кўтарилган умумхалқ қўзғолони бу суполанинг ҳукмронлигига чек қўйди ва Непалнинг ташқи ва ички сиёсат соҳасида янги йўлдан боришига йўл очди.

Ўтган 27 йил ичида Непалнинг ички сиёсатида анчагина ўзгаришлар юз берди. Мамлакатда халқ маорифини яхшилаш соҳасида, соғлиқни сақлаш ишида ҳамда маданий қурилишда сезиларли ишлар қилинди. Мамлакатда ҳар йили мактаблар, колледжлар, ҳунар-техника билим юртларининг сони кўпайиб бормоқда. Ҳатто энг узоқ тоғлик районларда ҳам медицина хизматининг пунктлари вужудга келди. Мамлакатда аҳолини электр қуввати билан таъминлашда ҳам кўпгина ишлар қилинди, замонавий саноат корхоналари вужудга келди.

Непал ташқи сиёсат соҳасида ҳам тинч-тотув яшаш, бетарафлик ҳамда қўшилмаслик йўлидан бормоқда. Непал яккаланиб қолишдан халос бўлди. У Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзоси ҳамдир.

Бу мамлакатда СССРнинг яқиндан берган ёрдами билан электростанциялар барпо этилди, саноат корхоналари вужудга келтирилди, шарқ-ғарб ўртасида 110 километрлик участкада тош йўл қурилди. Кўпдан кўп касалхоналар тикланди. 700 дан ортиқ непаллик йигит-қизлар СССРда олий маълумот олиб ўз мамлакатларига қайтдилар. Ҳозирги кунда ҳам совет олий ўқув юртларида кўпдан-кўп непаллик ёшлар таълим олмоқдалар.

Непал мустақиллик ва тараққиёт йўлидан бормоқда. Унинг олдида ғоятда улкан ишларни бажариш вазифаси турибди.

ҲАРАКАТ БИРЛИГИ УЧУН

Африка бирлиги ташкилоти озодлик комитетининг навбатдаги сессияси Триполида ўз ишини тамомлади.

Сессия қабул қилган якунловчи резолюцияда Африка давлатларининг Африка жанубида миллий озодлик ҳаракатларига, Форстер билан Смитнинг ирқчи режимларига қарши курашаётган Зимбабве ва Намибия халқларига ҳар жиҳатдан ёрдам ва мадад беришга аҳд қилганлиги таъкидлаб ўтилади. Африка бирлиги ташкилотининг озодлик комитети Ғарбдаги империалистик давлатларнинг Претория ва Солсбери билан орқаворотдан олиб борган музокараларининг якунларини эътироф этмаслигини билдирди. Ирқчиликка ва ирқий камситишга қарши курашга бағишлаб БМТ раҳбарлигида шу йил август ойида жаҳон конференциясини чақиришга актив кўмаклашишга қарор қилинди.

Африка давлатларининг ҳаракат бирлиги, деб уқтириб ўтилади резолюцияда, қитъадаги халқларнинг империализмга, ирқчилик ва янги мустамлакачиликка қарши курашида ютуқларга эришиши учун гаровдир.

Сессия иштирокчилари Африкага доир барча низоли проблемаларни Африка бирлиги ташкилоти уставининг принципларига мувофиқ равишда музокаралар йўли билан ҳал этишни якдиллик билан баён қилдилар.

ПЕКИННИНГ ҚЎПОРУВЧИЛИК ФАОЛИЯТИ

СИНГАПУР, 17 февраль. (ТАСС). Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларининг жамоатчилиги Пекин шу региондаги давлатларда яшаётган Хитой муҳожирлари — хуацяоларни ўзининг гегемончилик мақсадларига хизмат қилдиришга уринаётганлигидан ғоятда ташвишланмоқда. Сингапурда чиқадиган «Стрейтес таймс» газетасининг таъкидлашича, Пекиндаги раҳбарлар чет эллардаги хитойларни «фойдаланиш зарур бўлган муҳим куч» деб билиб, уларни «ватанга кўнгил қўйишга» астойдил даъват этмоқда. Маочиларнинг ўйича фақат «этник жиҳатдан тоза» муҳожирларгина эмас, балки ватанни аллазамонлар тарк этган хитойларнинг узоқ авлодлари ҳам Хитойнинг Жануби-Шарқий Осиёдаги буюк давлатчилик муддаоларини амалга оширишда Пекиннинг актив гумашталари бўлиб қолишлари керак.

Хитой миллатидаги кишилар табақаси айниқса катта мамлакатларда иш кўраётган маочилар барча хитойларнинг «маданий, миллий ва тарихий жиҳатдан қардошлиги» тўғрисидаги гапни зўр бериб тарғиб қиляптилар. Хуацяоларга бошқа халқлардан «устунлик» тўғрисидаги фикр сингдирилмоқда, улар «она-Ватан, яъни Хитойга ёрдам ва мадад кўрсатишга» ҳарчанд ундалмоқда.

Жумладан, ҳарбий соҳадаги тадқиқотлар билан алоқадор чет эллик хитойлар ХХРга тез-тез таклиф қилиб турилибди, улар орттирган тажрибаларини бу ерда тегишли шахслар ва муассасалар билан баҳамлашмоқдалар.

Шу йилнинг бошларида Пекинда бўлиб ўтган хуацяолар ишига бағишланган махсус кенгашда бой муҳожирларнинг маблағларидан фойдаланиш имкониятларини излашга зўр берилди. Бу ерда олинган маълумотларга кўра, бундай кишиларнинг Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларидаги капиталининг ўзи камида 15 миллиард долларга боради. Маочилар чет эллик бизнесмен хитойлардан ХХРга маблағ келиб туришини кўпайтириш мақсадида шу маблағларни кўпроқ ҳарбий ишлаб чиқариш билан боғлиқ экономика соҳаларини ривожлантиришга сарфлашни режалаштирмоқдалар.

Айни шунинг учун ҳам маочилар яқинда Пекинда «империализм билан реакциянинг малайлари» деган ном билан атаган бой муҳожир доиралар тўғрисида бугунги кунда бутунлай бир бошқача руҳда гапиряптилар. Масалан, «Жэньминь жибао» газетаси чет эллардаги Хитой буржуазиясининг «катта кўпчилиги дўстона ва ватанпарварлик позициясида» турибди, шунинг учун ҳам «улар билан жипслашмоқ керак», деб ёзиб чиқди. Айни маҳалда Пекин агентлари Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларида маочилар билан ҳамкорлик қилишдан бўйин товлаётган Хитой миллатига мансуб кишиларнинг ҳарчанд пайига тушиб, уларни таъқиб этмоқда.

Пекин Хитой муҳожирларини ўзлари истиқомат қилаётган мамлакатларнинг сиёсий ва маъмурий аппаратида асосий позицияларни эгаллашга ундамоқда. Пекиндаги ҳозирги раҳбарлар миллион-миллион хитойлар яшаётган мустақил давлатларда ўз махфий хизматларининг «бешинчи колонна» ташкил этиш борасидаги қўпорувчилик фаолиятини активлаштириб, шу мамлакатларнинг мустақиллигига, Осиёда тинчлик ва хавфсизликка жиддий хатар вужудга келтирмоқдалар.

«САЙЛОВ» НОМЛИ НАЙРАНГБОЗЛИК

Халқаро мавзуда

Яқинда Парагвайда «умумий сайлов» бўлиб ўтди. Лотин Америкасининг матбуоти уни «илгаридан пухта тайёрлаб қўйилган найрангбозлик» деб атади. Диктатор Стресснер «демократия» ниқоби остида ҳокимиятни бундан буён ҳам ўз қўлида сақлаб қолиш учун ана шундай лўттибозлик ишлатди.

«Сайлов»да унинг «ғалаба» қозонишига ҳеч кимда асло шубҳа йўқ эди. Негаки, Парагвайдаги тараққийпарвар кучлар ниҳоятда яширин шароитда ишлашга мажбурдирлар ҳатто оппозициядаги буржуазиянинг ҳам қўл-оёқлари боғлаб қўйилган. Диктаторнинг талаби билан буржуазия иккита партияга бўлиниб, ҳар бири ўз номзодларини кўрсатди. Хуллас, тайёрлаб қўйилган найрангбозлик ҳеч нуқсонсиз ижро этилди. Ҳукумат маъмурлари ҳатто овозлар санаб бўлинишини кутишга ҳам сабр қилмай «халқнинг ўз ҳоҳиш иродасини демократик тарзда изҳор этиши» асосида Стресснер яна беш йил давомида мамлакатда ҳукмронлик қилади, деб жар сола бошладилар.

Бу диктатор 1954 йилда исён ёрдами билан Парагвайдаги ҳокимиятни босиб олиб, мамлакатда дарҳол қамал ҳолати жорий этди. Ўша пайтдан бери қамал ҳолати ҳар беш йилда «сайлов» ўтказилган пайтда роппа-роса бир кунга бекор қилинади. Қолган вақтнинг ҳаммасида охранка бедодлик қилиш учун чексиз ваколатлардан фойдаланади. У ана шу «ҳуқуқ»ни тўла-тўкис амалга ошириб келмоқда. Мамлакат қамоқхоналар ва қамоқ лагерларига тўлиб кетган, кимда-ким режим тўғрисида биронта ножўя сўз айтиб қолса ёки ўзининг машаққатли тақдиридан нолигудек бўлса, суриштириб, нетиб ўтирмасдан, бундай кишиларнинг ҳаммаси қамоққа ташланаверади. Коммунистлар айниқса ғазаб билан қувғин қилинмоқда. Ҳозир Парагвай Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Мигель Анхель Солер ҳам бошқалар қатори диктаторлик режими зиндонларида азоб чекиб ётибди.

Ушлаб олиш, қамоққа ташлаш, сўроқ қилиш, қийноққа солиш ва ўлдириш Парагвайда оддий ҳодиса бўлиб қолган. Кўп кишилар террор дастидан бошқа юртларга бориб, нажот изламоқда: парагвайликларнинг учдан бир қисми қўшни мамлакатларга кўчиб кетган.

Йирик заминдорларга ва ажнабий монополияларга садоқат билан хизмат қилаётган диктатура мамлакатни ҳаддан ташқари қашшоқликка мубтало қилди. Аҳолининг 75 проценти доимо очликда яшамоқда, болаларнинг 80 проценти бошланғич мактабни ҳам тугата олмаяпти. Индусларнинг қабилалари ҳароба кулбаларга тиқиб қўйилган, улар аёвсиз эксплуатация қилинмоқда ва ҳатто қириб ташланмоқда. Аммо ҳукмрон юқори тўда билан яқиндан боғланган контрабандистларга ҳамма имконият муҳайё. Ҳар йили чегаранинг иккала тарафига ташилаётган моллар ҳажми 1,5 миллиард долларликка бориб етмоқда. Бу — қонуний савдо-сотиқ ҳажмидан 3,5—4 баравар ортиқдир. Ҳамма турдаги жиноятчилар Парагвайдан паноҳ топганлар. Масалан, нацист жаллод Йозеф Менгеле шу ерда яшириниб яшаётгани маълум.

Бениҳоя шафқатсиз жабр-зулм Парагвай халқини тиз чўктира олмади. Коммунистлар курашчиларнинг олдинги сафларида ҳаракат қилмоқдалар. Уларнинг ҳозирги вақтдаги асосий вазифаси барча ватанпарвар кучларни бирлаштириб, Стресснерга қарши бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилишдан иборат. Яширин тарзда чиқарилаётган «Аделанте» газетаси саҳифаларида Коммунистик партия қамал ҳолати дарҳол бекор қилинишини барча сиёсий маҳбуслар озодликка чиқарилишини, жамиятни демократлаштириш учун шарт-шароит яратилишини талаб қилмоқда.

Коммунистлар «сайлов» номли найрангбозликни рад қилиб, халқни манфур диктатурани ағдариб ташлаш йўлидаги курашни янада кучайтиришга чақирдилар.

Ю. РОМАНЦОВ.

Қўқон пайпоқ-йигирув комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари юксак дидли халқимизнинг талаб ва эҳтиёжларини ҳар томонлама қондириш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улар маҳсулотлар сифатини яхшилаш ва турларини кўпайтириш учун ички резерв ва имкониятларни ишга солмоқдалар. Мусобақада СССР Конституцияси бир йиллигигача уч йиллик нормани адо этиш мажбуриятини олган новатор ишчилар пешқадам бўлмоқдалар. Суратда: коммунистик меҳнат зарбдори Турдихон Мамажонова (ўнгда) ва смена мастери Ниёз Бекирова.

А. Кудряшов фотоси.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

ТАСС

УКРАИНА

Бутун коллектив мураббий

Бундан буён Малин қоғоз фабрикасида социалистик мусобақа якунларини чиқариш вақтида ишчиларнинг 4-ўрта мактаб ўқувчиларига оталиқ қилиш натижалари ҳисобга олинади.

Ўн беш йилдан буён фабрика коллективи мактабга ёрдам бериб келмоқда. Корхона минг ўқувчига мўлжалланган янги бино қуриб берди, ўқув кабинетлари, лабораториялар, устахоналарни жиҳозлашда кўмаклашди. Илғор меҳнатчилар, энг яхши бригадалар меҳнат дарсларини ва цехларда ишлаб чиқариш практикасини яхшироқ ташкил этиш мақсадида синфларни оталиққа олдилар.

— Шу мактабнинг собиқ ўқувчиларидан 500 дан кўпроқ йигит-қиз ҳозирдаёқ бизнинг фабрикамизга келиб ишлашмоқда, дейди корхона директори Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Неманихин. У яқинда «Халқ маорифи аълочиси» нишони билан мукофотланган эди. — Кечаги ўқувчилар техникани кунт билан эгалламоқдалар, ишлаб чиқариш илғорлари бўлиб қолмоқдалар. Биз ҳатто буюртмаларимизнинг бир қисмини мактаб устахоналарига бермоқдамиз. Ана шу буюртмаларни бажаришда қатнашган ёшлар ўз меҳнатининг ижтимоий фойдали эканлигини яхшироқ англаб оладилар.

БЕЛОРУССИЯ

Ишчиларнинг янги касблари

Орша зиғир тола комбинатининг рационализаторлари янги технологияни жорий этиб, мамлакат зиғир санъати корхоналари орасида биринчи бўлиб толани бобиналарга қайта ўраш жараёнини тугатдилар. Танда қўядиган машиналар конструкциясининг ўзгартирилганлиги эндиликда газлама тандасини тўғридан-тўғри йигирув патронларидаги калавадан тайёрлайвериш имконини беради.

Янги техника ва технологиянинг жорий этилиши ишчиларнинг меҳнат шароитларини яхшилайди. Шу беш йилликда тўла механизациялаштирилган олтмишта участка ва цехнинг ишга туширилганлиги туфайли юзлаб ишчилар оғир меҳнатдан халос қилинди. Улар оператор, созловчи каби янги касбларни эгаллаб олдилар.

ТЕАТР

ҚАРДОШЛИК ВА НАФОСАТ ҚУДРАТИ

Сора ЭШОНТЎРАЕВА, СССР халқ артисти

Яқинда менинг миллионлаб ҳамшаҳарларим иттифоқдош ва автоном республикалар драматургияси ва театр санъати фестивали кунларида ўтказилган премьералардаги спектаклларни кўриб, театр оламига ажойиб саёҳат қилдилар.

Шуни бир йўла айтишим керакки, улар фақат янги пьесалар, спектакллар билан учрашибгина қолмадилар: фестиваль ўзбек томошабинларига мамлакатимизнинг кенг қучоғида яшаётган халқлар ҳаёти билан, уларнинг бугунги ва эртаги орзулари билан, миллий характерлар, урф-одатлар, анъаналар, халқларимизнинг тасвирий ва музикавий бойликлари билан танишишларига имкон берди.

Драматургия ва театр санъатининг биринчи Бутуниттифоқ фестивали СССРнинг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилган эди. Октябрнинг 60 йиллигига бағишлаб ўтказилган бу йилги фестиваль сифат жиҳатдан янги бир босқични касб этди, у ўзининг кенг кўламни қамраб олганлиги билан ҳам фарқ қилади. Ушбу фестиваль ўтгунга қадар бўлган 1972—1976 йилларда Ўзбекистон театрлари иттифоқдош ва автоном республикалар драматургларининг пьесалари асосида 79 спектакль яратдилар, биргина бу йилги фестиваль мавсумида эса 40 асарни саҳнага қўйдилар.

Эндиликда фестиваль ижтимоий ҳаётнинг йирик воқеаларидан бири бўлиб қолди, буни воқелигимизнинг ўзи, театр санъатимизнинг интернационал тажрибаси тақозо қилмоқда.

Юлиус Фучикнинг «Мангу ҳаёт» асарида Густа Фучикова ролини ҳамон эслайман. Кўп ўтмасдан биз у киши билан танишиб қолдик. Бу Венада, тинчлик тарафдорларининг жаҳон конгрессида бўлган эди. Кўп ўтмай Густа Тошкентга келиб, бизнинг уйимизда бўлганини унутмайман. Венада учрашган чоғимизда мен унга театримиз яратган спектакль ҳақида, Юлиус Фучик 1935 йилда Ўзбекистонга келган вақтида менинг Офелия ролида ўйнаганимни кўргани ва ҳатто мақтов сўзлари ёзиб бергани ҳақида сўзлаб берган эдим. Биз ўшанда ҳам кулганмиз, ҳам йиғлаганмиз. Кимдир шунда бизни кузатиб турган экан, ўзини тутолмасдан: «Сизлар бир-бирингизга шу қадар ўхшайсизларки», деб қичқириб юборганди.

Баъзан актёрнинг роллари фарзандларга ўхшайди, туғишганлари ҳам бўлади, асраб олганлари ҳам бўлади, — дейдилар. Туғишган фарзандлар — булар сенинг халқинг ҳаёти ҳақидаги, сенинг ўз она тилингда ёзилган пьесалардаги роллар бўлса, асранди роллар бошқа тиллардан таржима қилинган, узоқ эллар, ерлар ҳақида ҳикоя қилувчи пьесалардаги ўйнаган ролларингдир.

Мен ўзимнинг ярим асрдан кўпроқ умримни бағишлаган Ҳамза номли театр саҳнасида 200 га яқин роль ўйнадим. Фақат ўзбек аёлларигина эмас улар. Ҳар бир асар саҳнада жонланганида мен миллий характер яратишга, даврнинг турмуш тарзи муҳитига киришга, пьесадаги ғояларни бугунги кунга ва сенинг туйғуларингга оҳангдош, уйғун келишини топишга интилганман. Агар спектаклдан кейин сен ўйнаб чиққан қаҳрамонинг ҳақида «Сиз шу қадар ўхшайсизки», десалар бу меҳнатимизнинг баҳоси бўлади. Ишонишингиз мумкин, бундай баҳолар ҳаётимда жуда кўп бўлган.

Оналарни туғишган фарзанди ҳафа қилиши мумкин, асранди фарзанд эса бир умр унинг қувончи, суянган тоғи бўлиб қолиши мумкин. Бу ҳолатни биз ролларимизда ҳам кўрамиз. Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи» асаридаги Жамила, Уйғун ва Иззат Султоннинг «Алишер Навоий»сидаги Гули, Уйғуннинг колхозчи аёл Хуррияти, шу кунларда репетиция қилаётганимиз Ўлмас Умарбековнинг «Шошма қуёш» драмасидаги колхоз раҳбари роли менинг юрагимга жуда яқин туради. Бу қаҳрамонлар ўзимизники, менинг халқим тарихидан ва унинг ҳаётидан олингандир. Лекин шуни ҳам эътироф этишим керакки, бизнинг миллий драматургиямиз баъзи юзакичилик, схематик ёзилганлиги жиҳатидан бизни кўп ҳам қаноатлантиравермайди!

Аксинча, мендек ўзбек аёл актрисаси учун А. Островскийнинг «Момоқалдироқ» драмасидаги Катерина, В. Вишневскийнинг «Ҳаётбахш фожиа»сидаги комиссар аёл, Г. Эшмуродовнинг «Бўронни қаршилаб» драмасидаги Мария Александровна Ульянова образи юрагимга ором бахш этади. Шунингдек, «Бухоро тонги» спектаклидаги оддий ўзбек аёли Ойхонбиби образи қалбимни эритиб туради! Турли даврларда ўйнаган ролларим — Шекспирнинг Офелия, Джульетта, Дездемонаси, Шиллернинг «Макр ва муҳаббат» фожиасидаги Луиза, Лопе де Веганинг «Қўзибулоқ қишлоғи»даги Лауренция, Гольдони ва Гоцциларнинг пьесаларидаги қаҳрамон аёллар мен учун ҳеч унутилмас, бемалол айтишим мумкинки, томошабинлар учун ҳам унутилмас образлар бўлиб қолди. Мен шу кунларда саҳнага оналар ролини ўйнагани чиқар эканман, жуда ҳаяжонланаман. Японча «Ўғирланган умр», Америка ҳаётидан олинган «Ғариблар», антик дунёдан ҳикоя қилувчи «Шох Эдип»даги Иокаста каби она образлари мени ҳар сафар тўлқинлантиради.

Спектаклларда мен жонлантирган оналар тез-тез гуноҳ қилган болаларини кечирадилар. Фарзандинг бўлгандан кейин гуноҳидан ўтмасдан бўладими! Аммо она ролларининг қусури бўлмаслиги керак. Уни кечирмайдилар. Асарнинг театр, ролнинг эса актер томонидан танланиши, унга сингдирилган талант, тийран туйғулар, инсонпарварлик ғояларининг қудрати билан ўлчанади. Ҳақиқий бадиий, чинакам халқчил, инсоний фазилатларни, руҳиятни ифода этган барча асарлар барча миллатларга бир меёрда тааллуқлидир.

Баъзан-баъзан мен ва менинг саҳнадош дўстларим ўз театримиз ҳақида сўзлашиб қолгудек бўлсак: «Биз Ревизор»дан чиқиб келганмиз» деб қўямиз. Бу бежиз эмас. 1924 йилда жуда навқирон ёшларни Тошкентдан Москвага, театр студиясига юбордилар. Бизнинг орамизда ана шу студия заминида яратилган театрнинг ифтихорлари бўлиб қолган Аброр Ҳидоятов, Маннон Уйғур, Хожи Сидиқ Исломов, Шариф Қаюмов ва бошқалар бор эди. Таътил вақтида бизлар уйимизга студияда тайёрлаган спектаклларимизни, шулар ичида энг биринчи «Ревизор»ни олиб келиб кўрсатганмиз. Юқоридаги «Биз «Ревизор»дан чиққанмиз», деган сўз шу кичик тарихга ишорадир.

Ўрта Осиё Россиянинг демократик маданияти таъсирини анча олдин ҳис қилди. Рус пролетариати чоризм томонидан эзилган халқларнинг озодлик ҳаракатига бошчилик қила бошлагандан кейин тарихга, рус халқининг ҳаёт тарзи ва маданиятига эътибор яна ҳам кучая борди. Зотан рус маданияти, унинг адабиёти халқчиллик, ижтимоий активлик ва бадиий мукаммалликдан сабоқ берувчи фандир.

Бизнинг театримизда Пушкин ва Гоголь, Островский ва Чехов, Тургенев ва Горький асарлари қўйилган. Унинг саҳнасини деярли барча рус, совет инқилобий классикаси кўрган. Биз замондош рус ёзувчиларининг энг яхши пьесаларини қўйиб борамиз. Мен шуни бемалол айтишим мумкинки, истаган миллий театрда мунтазам рус репертуарига мурожаат қилиш — унинг ижодий ўсиши ва томошабинлар ҳурматига сазовор бўлишининг муҳим гарови ҳисобланади.

Бугунги кунда биз халқларнинг улуғвор дўстлиги туфайли туғилган, кўп қиррали, кўп жанрли миллий театрга, кўп тилли драматургияга эгамиз. Бундай фазилат етарлича чуқур тадқиқ этилганми, йўқми, буни билмайману, аммо бу воқеа ЖАҲОН ТАРИХИДА КАМЁБ ВОҚЕАДИР. Аммо бу мен учун тушунарлидир: бу воқеа бизнинг маънавий куч манбаимиз, у халқлар орасида чинакам, актив айирбошланишига, ўзаро бойишга йўл лайди. Фестиваль ҳам ана шу хизматни ўташга қаратилгандир.

Республикамиздаги ҳозирги театримиз фаолияти ҳам ана шундан дарак бериб турибди. Бу бизнинг ижодий ҳамкорлигимиз тажрибасидир.

Огаҳий номидаги Хоразм театри Ю. Марцинкявичуюснинг «Миндаугас» пьесасини қўйишга қарор қилди. Постановка группаси ва таржимон Омон Матжон Литвага йўл олдилар. Ўша ерга бориб бошқа миллат драматургиясининг стилистикаси, традициялари, этнографик деталлари билан танишиш ва литва халқининг тарихини ўрганиш натижасида ўзбек театри ёрқин спектакль яратишга муваффақ бўлди. Артист М. Бобожонов асарнинг бош қаҳрамони Миндаугаснинг ёрқин колоритли образини ярата олди.

Ўзбек театри персонажнинг жанрли характеристикасини тўла баён қилиб беришга мойилдир. Шу жиҳатдан Наманган театри коллективининг республикада биринчи марта молдован ёзувчисининг пьесасига мурожаат қилганида ташвиш чекканини яшириб бўлмайди. Бу И. Друцэ қаламига мансуб бўлган «Каса маре» асари эди. Коллектив Молдавиядан режиссёр В. Опостолни таклиф қилишди. Унинг пьеса талқинидаги янгиликлари бадиий ва музикавий безаклари тақлидчилик, стилизация ва ғайри-табиийликдан қутулишга ёрдам берди. Турсуной Мамедова молдован халқининг урф-одатларини ўрганиб, шарқ пластикаси билан молдован халқ қўшиқлари оҳангларни бир-бирига моҳирона уйғунлаштириб, саҳнада бош қаҳрамон Василуцэнинг иродали ва лирик характерини ярата олди.

Менинг таниш арман дўстларим Тошкентдан Гулистонга йўл ола бошладилар. «Биз арман спектаклига боряпмиз», дейишарди улар. Бу ерда гап А. Папаяннинг «Чет эллик куёв»и ҳақида борарди. Бу пьеса Сирдарёдаги ўзбек театрида қўйилди. Арманистондан таклиф қилинган режиссёр М. Симонян чинакам арман характеридаги қаҳрамонлар, улардаги эҳтирос, ёрқин бўёқларнинг енгил ва залворли талқин билан яратилишига ёрдам берди.

Ушбу мақола доираси Озорбайжондан келган режиссёр А. Неъматзода, Тожикистондан келган режиссёр Ш. Қиёмсвларнинг бажарган ижодий ишлари ҳақида батафсил ҳикоя қилишга имконият бермайди. Биринчи режиссёр Қарши театрида ўз ватандош ёзувчиси Наби Хазрийнинг «Соҳиллар ва тақдирлар» асарини, иккинчи режиссёр эса тожик драматурги Меҳрибон Назаровнинг «Сарқитлар» асарини Жиззах театрида саҳналаштирдилар. Қозоқ режиссёри С. Асилхоновнинг ҳам ижодий омади келди. У А. Раҳмоновнинг «Карвон шамоли» пьесаси асосида Қўқон драма театрида спектакль қўйди. Теманинг ҳужжатлилиги ва ўткир сюжетга эга бўлганлиги Синьцзянда яшаётган муҳожир қозоқларнинг фожиали тақдирини ишонарли ва ҳаяжонли кўрсатишга имкон берган.

Москва, Ленинграддан ва бошқа республикалардан постановкачи-режиссёрларни таклиф қилиш бирор мақсадни кўзлаб амалга оширилгани йўқ. Бундай таклиф чунончи, маҳаллий санъат усталарини камол топтириш ва дадил кўтаришда сабр-тоқат ўрнини босолмайди. Бироқ улар коллективнинг ижодий ўсишига, режиссура ва актёрлик санъатининг равнақ топишига баракали таъсир кўрсатади, ижодий ҳаракатни активлаштиради. Ригадан Тошкентга чақирилган талантли режиссёр Ольгердт Дункерснинг олиб борган иши юқоридаги фикримизни тўла тасдиқлайди ва ибратли мисол бўла олади.

Тошкентдаги ўзбек ёш томошабинлар театри ўз саҳнасида кўрсатишга қарор қилган Ян Райниснинг «Олтин тулпор» пьесаси ритми ва мелодик жиҳатдан сокин, оҳиста йўсинда бошланади. Шунинг учун ҳам режиссёр саҳнада ўзбек актёрларини бу ҳолатга тайёрлаши керак бўлади. Буни пьесанинг шартли — поэтик образлари тақозо қиладики, артистларни бу оқимга тайёрламасдан туриб саҳнада конкрет характерларни жонлаштириш мумкин эмас эди. Лекин Ольгердт Дункерс ўзбек классик поэзиясининг образлилик стилистикаси замирида тарбияланган ёш ўзбек актёрларида эҳтирос ва эмоционалликни уйғотиш зўр эканлигини пайқаб қолди ва шунга суянди. Режиссёр икки халқнинг поэзиясидаги аниқ бир-бирига яқинликни пайқади. Натижада ажойиб спектакль яратилди. Албатта спектаклнинг премьераси байрамга айланиб кетишида режиссёр билан бирга келган рассом Латвия ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. Земгалснинг безаклари ҳам ёрдам берди.

Булардан ташқари бундай фестиваллар санъат учун янги номларни кашф этиши керак. Ҳа, бир талай ёш талантлар майдонга келганининг шоҳиди бўлдик. Бу кашфиёт ёш томошабинлар театрида «Олтин тулпор»да бўлиб ўтди. Масалан, Исмоил Абдуллаев Райниснинг поэзиясини аниқ ва нозик ўзлаштирди ва томошабинга етказа олди. У бутун спектакль давомида ўзининг Антиньш — қаҳрамонининг фикр ва туйғуларининг поэтик кўтаринкилигини, унинг нозик илҳомбахш қудратини ифода қила олди. Ниҳоят яқинда Исмоил Абдуллаевни Ригага таклиф қилдилар. У Латвия ёш томошабинлар театри саҳнасида кўринди. Спектаклда биринчи мартаба латиш ва ўзбек сўзлари жаранглаб эшитилди. Очиғини айтганда мўъжиза юз берди: Райниснинг энг мураккаб образи ўзининг янги ҳаётий қирраси билан намоён бўлди. СССР халқ артисти П. Пастернак — Фраймане ва республика халқ артисти Х. Ритенберг ўзбек актёрининг латиш ёш томошабинлар театрида роль ўйнашини Рига маданий ҳаётида катта воқеа деб қайд қилдилар.

Мен ҳикоя қилган нафосат оламига саёҳат шубҳасиз бизнинг улуғ Ватанимиздаги халқлар ўртасида бир-бири билан маънавий фикр алмашишнинг актив манзарасини акс эттиради. Театр санъатининг фестивали — бу жараёндаги бир жилғадир. СССР Маданият министрлиги, СССР Ёзувчилар союзи, уларнинг жойлардаги ташкилотлари, биргина Ўзбекистон мисолида ҳам фикр юритишим мумкинки, бу ишга кенг кўламлик ва юксаклик бахш этганлари кишини қувонтиради.

Бу бизнинг тузумимизнинг ўз табиатидан келиб чиқмоқда ва мамлакатимиздаги барча халқлар ва миллатларнинг тўла тенг ҳуқуқлилиги натижасида амалга оширилмоқда. «...Турли ирқ ва миллатларга мансуб СССР гражданлари тенг ҳуқуқларга эгадирлар. Бу ҳуқуқларнинг амалга оширилиши СССРдаги барча миллатлар ва элатларни ҳар томонлама камол топтириш ва яқинлаштириш сиёсати билан, гражданларни совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш билан, она тилидан ва СССРдаги бошқа халқларнинг тилларидан фойдаланишга имкон берилиши билан таъминланади». Бизнинг Конституциямизда ана шундай деб ёзилган. Ҳаётимизда ҳам айнан шунинг ўзини кўрамиз.

ТОШКЕНТ.

[«Известия» газетасининг 19 февраль сонидан олинди].

СПОРТ

ҚИЛИЧБОЗЛИК:

Халқаро турнир ғолиби

Жаҳон чемпиони, халқаро классли спорт мастери, тошкентлик Собир РЎЗИЕВ яна шуҳрат қозонди. 24 баҳорни кўрган спортчимиз Украина пойтахтида ўтказилган «Киев рапираси» халқаро турнирининг иккинчи марта ғолиби бўлди. Мусобақада С. Рўзиев қатори А. Романьков, Б. Фоменко, Ю. Егоров ва С. Исаковлар ҳам ғолиблик супасига кўтарилишиб, совет терма командасининг муваффақиятига муносиб ҳисса қўшдилар. Шунингдек, команда ҳисобида Румыния ва Украина спортчилари иккинчи ва учинчи фахрли ўринларни эгаллашди. Мазкур мусобақа бўлажак жаҳон чемпионати баҳсларига ҳозирлик кўришнинг ўзига хос босқичларидан бирига айланди. Маълумки, жаҳон чемпионати шу йил июлда ГФРда ўтказилади. Киевда ўтказилган мусобақада мутахассислар жаҳон чемпионатида совет спорти шарафини ҳимоя қилишга арзигулик қиличбозларни кўз остига олдилар. Улар орасида минсклик Романьков, тошкентлик Рўзиев ва киевлик Смирновлар бор.

ВОЛЕЙБОЛ:

Мавқеини мустаҳкамлаб

Тошкентнинг «Автомобилист» командаси қизлари олий лига командалари мамлакат чемпионатининг Ворошиловградда ўтказилган иккинчи давра биринчи тур ўйинларини муваффақиятли давом эттирдилар. Волейболчиларимиз олдин Москва область педагогика институти, кейин кучли коллективлардан москвалик динамочилардан устун келдилар. Ўтган дам олиш кунларидаги учрашувларда эса, Москванинг «Локомотив» (3:0) ҳамда Киев жисмоний тарбия институти студентлари билан ўйинда (3:2) зафар қучдилар. «Автомобилист» командасининг мавқеи анча мустаҳкамланиб қолди. Вакилларимиз ҳисобида ҳозир 9 очко тўпланди.

ХОККЕЙ:

Икки ғалаба

Тошкентнинг «Бинокор» командаси Москвада маҳаллий «Локомотив» коллективи билан учрашиб, очколарини 48 тага етказди. Бинокорчилар биринчи учрашувда 9:5 ҳисобида ғалабага эришиб, такрорий ўйинда ҳам (6:3) устун келдилар. Энди тошкентлик хоккейчилар учрашувларни Липецк армиячилари майдонида ўтказишади.

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

◆ ШАХМАТ. Жаҳон чемпионлигига даъвогарлар ўртасида ўн биринчи марта дона сурилди. Бу сафар яна Чибурданидзенинг қўли баланд келди. М. Чибурданидзе ва А. Кушнир ўртасидаги умумий ҳисоб — 6,5:4,5.

◆ ФУТБОЛ. СССР терма командаси Европа чемпионати саралаш учрашувларини олтинчи группада ўтказади. Совет футболи шарафини ҳимоя қиладиганлар орасида пахтакорчи В. Фёдоров ҳам бор.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

25, 26 ФЕВРАЛДА РЕСПУБЛИКА «БИЛИМЛАР УЙИ»ДА 1978 ЙИЛГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИНИНГ БИРИНЧИ ЧИҚАРИЛИШИ БЎЙИЧА

ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ

ТИРАЖДА 382 МИНГТА ПУЛ-БУЮМ ЮТУҚЛАРИ ЎЙНАЛАДИ, ЖУМЛАДАН: 40 ТА АВТОМАШИНА, 80 ТА АРАВАЧАЛИ МОТОЦИКЛ, КЎП МИҚДОРДА ГИЛАМЛАР, ГИЛАМ ПОЁНДОЗЛАР ВА БОШҚА ҚИММАТБАҲО БУЮМЛАР ҲАМДА ЙИРИК ПУЛ ЮТУҚЛАРИ ЎЙНАЛАДИ.

КИРИШ БЕПУЛ

ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТЛАРИНИ СОТИБ ОЛИНГ ВА ЮТУҚЛАР ТИРАЖИДА ҚАТНАШИНГ!

СССР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА БОШ БОШҚАРМАСИ.

ХУСУСИЙ АВТОМОБИЛЬ ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА! «ЖИГУЛИ» АВТОМОБИЛИНИ РЕМОНТ ҚИЛИШ ВА УНГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШГА ИХТИСОСЛАШГАН АВТОМОБИЛЬ МАРКАЗИ

ДАМ ОЛИШ КУНИСИЗ СОАТ 9.00 ДАН 22.00 ГАЧА ИШЛАШ ТАРТИБИ ЖОРИЙ ЭТИЛГАНЛИГИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

ИХТИСОСЛАШГАН АВТОМОБИЛЬ МАРКАЗИ АВТОМОБИЛНИ ЮВИШДАН ТОРТИБ, ГАРАНТИЯ ХИЗМАТИ БЎЙИЧА КАПИТАЛ РЕМОНТ ИШЛАРИНИ, ҲАТТО КУЗОВЛАР, АГРЕГАТЛАРНИ ЯНГИЛАРИ БИЛАН АЛМАШТИРИШГАЧА БЎЛГАН БАРЧА ИШЛАРНИ АМАЛГА ОШИРАДИ.

Марказда экспресс-диагностика станцияси ташкил этилган. 40 минут ичида автомобиль атрофлича ўрганилиб, диагноз қўйилади ҳамда шу жойнинг ўзида барча камчиликлар бартараф этилади.

Майда ремонт ишлари бажариладиган жойда машина эшиклари, капотлари ўзингизнинг иштирокингизда силлиқлаб берилади ва уларнинг деталлари алмаштирилади. Ихтисослашган автомобиль маркази барча маркадаги автомобилларни бўёб беради, автомобилларнинг блоклари ва каленчат ўқларини чархлаб бериш учун қабул қилади.

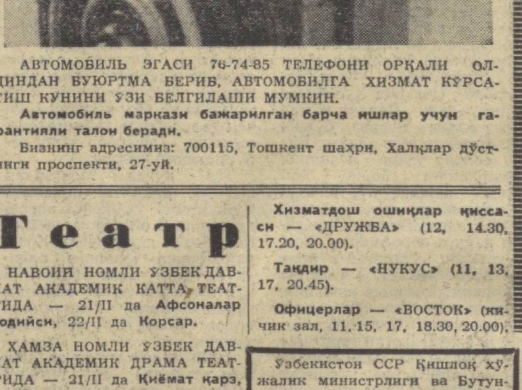

АВТОМОБИЛЬ ЭГАСИ 76-74-85 ТЕЛЕФОНИ ОРҚАЛИ ОЛДИНДАН БУЮРТМА БЕРИБ, АВТОМОБИЛГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КУНИНИ ЎЗИ БЕЛГИЛАШИ МУМКИН.

Автомобиль маркази бажарилган барча ишлар учун гарантияли талон беради.

Бизнинг адресимиз: 700115, Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги проспекти, 27-уй.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/II да Афсоналар водийси, 22/II да Корсар.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/II да Қиёмат қарз, 22/II да Оқшомдан тушгача.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 22/II да Кўнгли ёш қариялар, 23/II да Осмондаги дийдор.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/II да Ҳаммомга бало борми? (янги спектакль, соат 19.00 да).

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — Тақдир (катта зал), Есения (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Нафрат — «ДРУЖБА» (11, 13.30), «ВОСТОК» (10.30, 12, 14, 16, 18.00, 19.30, 21.00), «МОСКВА» (10, 12, 14, 16, 18, 20.30), «ҚОЗОҒИСТОН» [illegible]

Хизматдош ошиқлар қиссаси — «ДРУЖБА» (12, 14.30, 17.20, 20.00).

Тақдир — «НУКУС» (11, 13, 17, 20.45).

Офицерлар — «ВОСТОК» (кичик зал, 11, 15, 17, 18.30, 20.00).

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги академиясининг Ўрта Осиё бўлими ҳамда СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг Ўрта Осиё ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот институти коллективлари институтнинг кекса илмий ходимларидан бири, 1941 йилдан буён КПСС аъзоси, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном, пенсионер

Нагима Саъдуллаевна МИРПЎЛАТОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент Политехника [illegible]

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

[illegible]

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

[illegible]

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

[illegible]

Радио

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. [illegible]

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: [illegible]